

Merenkululaitoksen
vuositalasto
1999

Merenkululaitos

**Merenkululaitoksen
vuositilasto
1999**

Sisällys

Sivu

1. Merenkululaitoksen tehtävät ja organisaatio	1
1.1. Merenkululaitoksen tehtävät	1
1.2. Organisaatio ja henkilökunta	1
2. Merenkulku	6
2.1. Satamien liikenne	6
2.2. Suomen kauppalaivasto	8
3. Merenkulun turvallisuus ja valvonta	9
3.1. Merionnettomuudet	9
3.1.1. Alusionnettomuudet	9
3.1.2. Henkilömenetykset kauppamerenkulussa	10
3.1.3. Henkilömenetykset vesillä	10
3.2. Merenkulun turvallisuus	11
3.3. Veneily	11
3.4. Meriympäristön suojele	12
4. Merenkululaitoksen alukset	13
5. Väylät ja satamat	15
5.1. Väylät ja kanavat	15
5.1.1. Väylät	15
5.1.2. Turvalaitteet	15
5.1.3. Kanavat	15
5.2. Väylästäön kehittäminen	15
5.2.1. Kuljetustaloudelliset selvitykset	15
5.2.2. Tutkimus ja suunnittelu	16
5.2.3. Väylätyöt	16
5.2.4. Turvalaitetyöt	16
5.3. Väylästäön ylläpito	17
5.3.1. Väylähoito	17
5.3.2. Väylä- ja turvalaiterekisteri	17
5.4. Talonrakennukset	17
5.5. Radionavigointipalvelut	17
5.6. Telemaattiset järjestelmät	18
5.7. Euroopan unioni	18
5.8. Muu kansainvälinen yhteistyö	18
6. Luotsipalvelu	19
6.1. Luotsiorganisaatio	19
6.2. Luotsaustoiminta	20
6.3. Alusliikennettä palveleva VTS-järjestelmä	21
7. Talvimerenkulku	22
7.1. Jäätalvi	22
7.2. Jäänmurtajat	23
7.3. Jäänmurtajien toiminta	23

8. Yhteysalusliikenne	27
8.1. Yhteysalusliikenne Turun saaristossa	27
8.2. Kalusto	27
8.3. Talous	27
8.4. Henkilöstö	27
9. Merikartoitus	29
9.1. Merenmittaustoiminta	29
9.1.1. Retkikunnat ja niiden kalusto	29
9.1.2. Työkohteet	29
9.1.3. Merenmittaussuoritteet	31
9.1.4. Merenmittausten käsittely	31
9.1.5. Kehitystoiminta	31
9.2. Julkaisutoiminta	33
9.2.1. Merikartat	33
9.2.2. Merikarttojen ajantasaistus	34
9.2.3. Uusien karttojen valmistus	34
9.2.4. Muu julkaisutoiminta	35
9.2.5. Aineistojen numeeristaminen	35
9.3. Merenkulkuvaroitukset	35
9.4. Yhteistoiminta puolustusvoimien kanssa	36
9.5. Kehittämistoiminta	36
10. Yhteiset toiminnot	37
10.1. Hallinto	37
10.1.1. Hallinto- ja palvelussuhdekysymykset	37
10.1.2. Työterveyshuolto- ja varhaiskuntoutustoiminta	37
10.1.3. Tiedonhallinta	38
10.1.4. Alusrekisteri	38
10.1.5. Merimiesten kurinvalvontalautakunta	38
10.1.6. Sisäinen valvonta	39
10.2. Talous	39
10.3. Koulutus	42
10.4. Tilastointi, rekisteröinti ja tietopalvelut	42
10.4.1. Tilastoinnin julkaisut ja tietopalvelut	43
10.4.2. Muut tietopalvelut	43
10.5. Tiedotus	44
10.6. Kansainvälinen toiminta	44
TAULUKKO-OSA I	47
TAULUKKO-OSA II	56

1. MERENKULKULAITOKSEN TEHTÄVÄT JA ORGANISAATIO

1.1. Merenkululaitokset tehtävät

Merenkululaitoksen toiminta-ajatuksena on edistää ja turvata maamme elinkeinoelämän ja yhteiskunnan vaatimien meriyhteyksien käyttömahdollisuuksia ja merenkuluelinkeinon toimintaedellytyksiä.

Toiminta-ajatuksen toteuttamiseksi Merenkululaitos:

- kehittää ja ylläpitää turvallisen ja taloudellisen vesillä liikkumisen edellytyksiä rannikolla ja sisävesillä,
- kehittää ja valvoo alusten turvallisuutta,
- turvaa ja parantaa maamme kauppalaivaston toimintaedellytyksiä,
- kehittää ja hoitaa ympäristönsuojeluun liittyviä turvatoimia,
- kehittää ja turvaa saariston liikenneyhteyksiä,
- kehittää laitoksen toimintaa muuttuvien vaatimusten mukaisesti.

Näistä johdettuina merenkululaitoksen päätoimintakohteina ovat laitoksen strategisen ohjelman mukaan:

- merenkulun edellytysten turvaaminen ja edistäminen, johon kuuluvat kauppamerenkulun edistäminen, väylien pito ja väyläverkoston kehittäminen, luotsaustoiminta, merikartoitus ja talvimerenkulku,
- merenkulun turvallisuuden parantaminen, johon kuuluvat alusturvallisuus ja meriympäristön suojeleminen,
- saariston yhdysliikenne,
- veneily,
- laitoksen toiminnan kehittäminen, johon kuuluvat laitoksen toimintaedellytykset ja varustamotointi.

Toiminnassaan Merenkululaitos ennakoi ja ottaa huomioon asiakkaiden tarpeet. Merenkululaitos oli vuoden 1999 loppuun asti tulosjohdettu nettobudjetoitu virasto.

1.2. Organisaatio ja henkilökunta

Merenkululaitos jakaantuu keskushallintoon ja merenkulukupiirien muodostamaan piirihallintoon. Merenkulukupiirejä on neljä. Jäänmurtajat ja merenmittausretkikunnat toimivat suoraan keskushallinnon alaisuudessa. Muu aluskalusto toimii piirihallinnon alaisena. Merenkululaitoksen keskushallinto on jaettu neljään osastoon: yleiseen-, merenkulku-, liikenne-, väylä- ja merikarttaosastoon. Yleisen osaston päällikkönä toimii ylijohtaja, liikenne-, väylä- ja merikarttaosastojen päällikkönä merenkulkuneuvos ja merenkulkuosaston päällikkönä meriturvallisuusjohtaja. Merenkulukupiirin päällikkönä toimii piiripäällikkö.

Yksiköiden johto vuonna 1999

Pääjohtaja	Kyösti Vesterinen
Ylijohtaja	Heikki Muttilainen
Meriturvallisuusjohtaja	Heikki Valkonen
Merenkulkuneuvos	Lennart Hagelstam
Merenkulkuneuvos	Kimmo Mannola
Piiripäällikkö	Paavo Sarkkinen
Piiripäällikkö	Paavo Wihuri
Piiripäällikkö	Markku Mylly
Piiripäällikkö	Aimo Heiskanen

Organisaatioyksikkö

Yleinen osasto
Merenkulkuosasto
Liikenneosasto
Kartta- ja väyläosasto
Suomenlahden mkp
Saaristomeren mkp
Pohjanlahden mkp
Järvi-Suomen mkp

Merenkulkulaitoksen johtokunta

Merenkulkulaitoksen toimintaa ohjaa ja valvoo valtioneuvoston neljäksi vuodeksi kerrallaan asettama johtokunta. Johtokunnan kokoonpano oli 1.3.1998 lukien seuraava:

Toimitusjohtaja Mikko Kivimäki, Puheenjohtaja, Rautaruukki Oy
 Ylijohtaja Niilo Laakso, Varapuheenjohtaja, Liikenneministeriö
 Toimitusjohtaja Nils-Erik Eklund, Viking Line Ab
 Toimitusjohtaja Helena Jaatinen, Merimieseläkekassa
 Toimitusjohtaja Antti Lagerroos, Finnlines Oy
 Ylipormestari Eva-Riitta Siitonen, Helsingin kaupunki
 Pääjohtaja Kyösti Vesterinen, Merenkulkulaitos
 Lakimies Inkeri Wilén, Henkilöstön edustaja, Merenkulkulaitos

Asiat, joita ei ratkaista johtokunnassa, ratkaisee merenkulkulaitoksen pääjohtaja, mikäli hän ei ole siirtänyt asiaa muun virkamiehen ratkaistavaksi.

Merenkulkulaitoksen johtoryhmät

Merenkulkulaitoksen keskeisten asioiden valmistava käsitteleminen tapahtuu merenkulkulaitoksen johtoryhmässä, johon kuuluvat pääjohtaja puheenjohtajana ja jäsenenä osasto- ja piiripäälliköt. Pääjohtaja voi kutsua johtoryhmään henkilöstön edustajat käsiteltävien asioiden laadun mukaan.

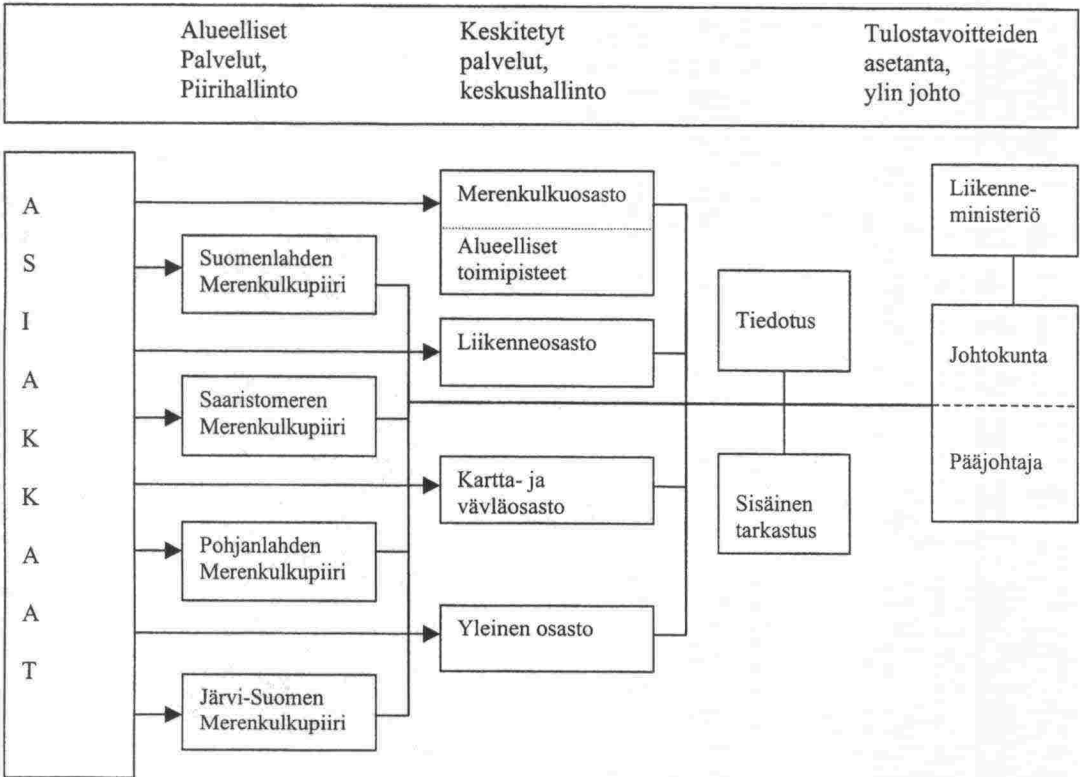
Johtokunnassa käsiteltävien ja muiden Merenkulkulaitoksen johtamisen kannalta keskeisten asioiden valmistava käsittely tapahtuu keskushallinnon johtoryhmässä, jonka kokoonpano kertomusvuoden päättyessä oli seuraava:

Pääjohtaja Kyösti Vesterinen, puheenjohtaja
 Ylijohtaja Heikki Muttilainen, yleinen osasto
 Meriturvallisuusjohtaja Heikki Valkonen, merenkulkuosasto
 Merenkulkuneuvos Lennart Hagelstam, liikenneosasto
 Merenkulkuneuvos Kimmo Mannola, kartta- ja väyläosasto

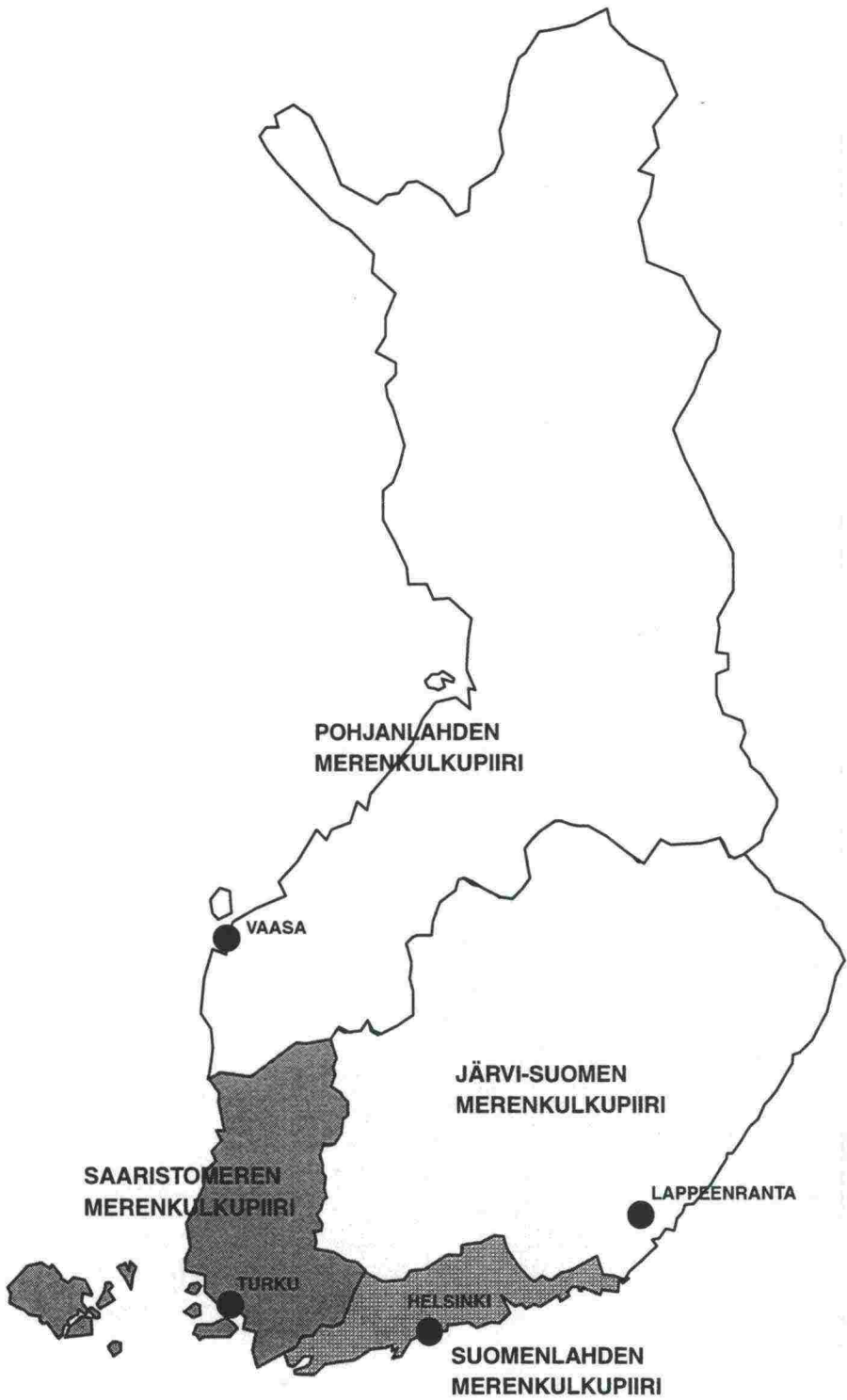
Lisäksi pääjohtaja kutsuu johtoryhmään kaksi henkilöstön edustajaa. Henkilöstön edustajina merenkulkulaitoksen keskushallinnon johtoryhmässä olivat Timo Hyppönen varamiehenään Ritva Punta ja Ilmari Aro varamiehenään Matti Aro.

Kullakin merenkulkupiirillä on oma merenkulkupiirin johtoryhmä, jossa käsitellään valmistavasti merenkulkupiirin kannalta keskeiset asiat. Merenkulkupiirin johtoryhmään kuuluvat piiripäällikkö ja merenkulkupiirin toimialojen toimialapäälliköt. Lisäksi johtoryhmään kuuluu henkilöstön edustaja.

Merenkululaitoksen organisaatio

Merenkululaitoksen piirijako

MERENKULKULAITOKSEN HENKILÖTYÖVUODET 1990-1999

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	Muutos
Väyläpito	742	688	687	644	621	590	570	555	551	533	-1
Luotsaus	583	576	562	526	513	504	492	493	478	460	-4
Talvimerenkulku	413	405	391	338	267	247	279	277	265	286	8
Merikartoitus	235	229	230	207	201	200	202	200	198	192	-3
Hallinto	131	150	148	141	139	143	143	141	143	141	-2
Saarioliikenne	96	95	94	101	98	95	76	73	71	68	-4
Muu toiminta ¹	73	79	87	116	142	130	142	127	161	162	1
Merenkulun tarkastus	55	61	62	61	65	67	72	78	79	78	-2
Yhteensä	2 328	2 283	2 261	2 134	2 046	1 976	1 976	1 945	1 946	1 919	0

¹ Muu toiminta

Varustamopalvelut	25
Säil. koht.	2
Viittatuotanto	4
Jäänmurt. kau.	119
hätäradio	12
Yhteensä	162

2. MERENKULKU

2.1. Satamien liikenne

Ulkomaan tavaraliikenne

Suomen ja ulkomaisten välisessä meriliikenteessä tavaraliikenteen kokonaismäärä oli vuonna 1999 77,50 milj. tonnia (vuonna 1998: 76,59 milj. tonnia). Tuontikuljetukset laskivat edellisvuodesta 2,6% ja vientikuljetukset kasvoivat 4,8%. Merikuljetukset kasvoivat yhteensä 1,2% eli 0,9 milj. tonnia vuonna 1999.

Tuonti (milj. tonnia)	1980	1990	1998	%	1999	%
Nestem. Polttoaineet	14,52	11,50	11,59	29,7%	12,34	32,3%
Kivihilli ja koksi	5,09	6,71	4,96	12,7%	3,83	9,9%
Kappaletavara	1,78	4,23	7,76	19,9%	7,15	18,8%
Muu tuonti	10,08	12,38	14,76	37,7%	14,87	39,0%
Yhteensä	31,47	34,82	39,07	100,0%	38,19	100,0%
Vienti (milj. tonnia)	1980	1990	1998	%	1999	%
Sahatavara	6,16	2,06	4,10	10,9%	4,24	10,8%
Metsäteollisuustuotteet	5,15	8,20	12,30	32,8%	12,39	31,5%
Kappaletavara	2,22	4,26	7,56	20,1%	7,89	20,1%
Nestem. Polttoaineet	-	3,30	4,86	12,9%	5,46	13,9%
Muu vienti	4,37	6,23	8,70	23,3%	9,33	23,7%
Yhteensä	17,9	24,05	37,52	100,0%	39,31	100,0%

Ulkomaissa tavaraliikenteessä kuljetetuista tonneista suomalaisilla aluksilla hoidettiin 43,6% (vuonna 1998: 43,0%). Vientikuljetuksissa suomalaisen tonniston osuus oli 35,4% (35,5%) ja tuonnissa 51,9% (50,1%).

Ulkomaisten tavaraliikenteen kuljetukset jakaantuivat alueittain v. 1999 seuraavasti:

Merenkulkupiiri	Tuonti (milj. t)	Vienti (milj. t)	Yhteensä (milj. t)
Suomenlahti	18,81	20,74	39,55
Saaristomeri	10,27	10,43	20,70
Pohjanlahti	8,61	7,14	15,75
Järvi-Suomi	0,50	1,00	1,50
Yhteensä	38,19	39,31	77,50

Suorassa liikenteessä ulkomailta saapuneiden alusten lukumäärä ja nettovetoisuus on kehittynyt vuosina 1980 - 99 seuraavasti:

	1980	1990	1998	1999
Alusten lukumäärä	17.048	19.905	26.255	27.705
- suomalaisten alusten osuus	45,1	40,2	42,6	41,0
Alusten nettovetoisuus (miljoonaa)	44,1	102,5	148,7	153,1
- suomalaisten alusten osuus %	55,5	50,7	64,6	64,3

Saimaan kanavan liikenne oli vuonna 1999 1,60 milj. tonnia, josta ulkomaanliikenteen aluskuljetukset olivat 1,50 milj. tonnia ja kotimaan liikenteen aluskuljetukset 0,10 milj. tonnia.

Kuljetussuoritteet

Suomen ja ulkomaiden välisen meriliikenteen kuljetussuoritteet ilmaistuna tonnikilometreissä (tkm) ilmenevät oheisesta asetelmasta.

	1998	1999
Kokonaiskuljetussuorite (milj. tkm)	183.877	170.670
- siitä kotimaisen tonniston osuus (milj.tkm.)	38.796	38.488
- kotimaisen tonniston osuus %	21,1%	22,6%
Tuonnin kuljetussuorite (milj. tkm)	73.654	62.471
Viennin kuljetussuorite (milj. tkm)	110.223	108.199

Kotimaan tavaraliikenne

Kotimaan tavaraliikenne aluksilla vuosina 1999 ja 1998 oli määrältään seuraavaa:

	1998	1999	muutos 1998/99
	(milj. t)	(milj. t)	%
Kivennäisöljyt	4,61	3,97	-13,9%
Irtotavara	2,52	2,50	-0,8%
Kappaletavara	0,12	0,15	1,25%
Yhteensä	7,25	6,62	-8,7%

Kotimaan vesiliikenteen aluskuljetusten kuljetussuorite oli 2,83 miljardia tonnikilometriä.

Sulkukanavien, 29 sulkua (pl. Saimaan kanava) yhteenlaskettu rahtiliikenne oli v. 1999 2,6 miljoonaa tonnia, josta oli uittoa 1,7 milj. tonnia. Vuonna 1999 sulkujen sulutusmäärät olivat yhteensä 56 894 (v. 1998: 51 144).

Uitto

Raakapuuta uitettiin vuonna 1999 1,0 milj. tonnia. Vuonna 1998 vastaava luku oli 1,2 milj. tonnia, joten uiton määrä on laski 14 % edellisestä vuodesta. Uiton määrä on pienentynyt viimeisten kymmenen vuoden aikana viidestä miljoonasta tonnista noin miljoonaan tonniin. Uiton vähenemiseen ovat vaikuttaneet mm. irtouiton loppuminen sekä puun proomukuljetusten lisääntyminen. Puun proomukuljetukset ovat puolestaan lisääntyneet (v. 1999 0,65 milj. t, v. 1998 0,65 milj. t). Vuonna 1993 avatun Keitele-Päijänne kanavan kautta kuljetettiin raakapuuta noin 100 000 tonnia. Uiton kuljetussuorite oli 0,28 miljardia tonnikilometriä.

Henkilöliikenne

Henkilöliikenne meritse Suomen ja ulkomaiden välillä oli vuonna 1999 16,14 milj. henkilöä (saapuneet ja lähteneet matkustajat). Vastaava luku vuonna 1998 oli 15,98 milj. matkustajaa, joten kasvua edelliseen vuoteen oli 1,0%. Suomen ja ulkomaiden välisestä henkilöliikenteestä 59,3% oli Ruotsin liikennettä.

Kotimaan henkilöliikenteessä oli vuonna 1999 4,5 milj. matkustajaa. Vastaava luku oli vuonna 1998 4,6 milj. matkustajaa, joten henkilöliikenne on laskenut 1,7% edellisestä vuodesta. Kotimaan henkilöliikenne jakaantuu rannikon ja sisävesien liikenteeseen. Matkustajia oli vuonna 1999 rannikolla 4,0 milj. (v. 1998: 4,2 milj.) ja sisävesillä 0,5 milj. (v. 1998: 0,5 milj.).

Ahvenanmaan liikenne

Manner-Suomen ja Ahvenanmaan välisessä tavaraliikenteessä kuljetettiin vuonna 1999 tavaraa yhteensä 277 296 tonnia (v. 1998: 239 421). Tästä oli tuontia 175 393 tonnia ja vientiä 101 903 tonnia. Tavaraliikenteestä 56% oli kappaletavaran kuljetuksia, 35% irtotavaraa ja 9% öljytuotteiden kuljetuksia.

Ahvenanmaan liikenteen autolautoilla kulki vuonna 1999 622 000 matkustajaa kotimaan liikenteessä ja Ahvenanmaan sisäisessä liikenteessä 546 000 matkustajaa.

2.2. Suomen kauppalaivasto

Suomen kauppalaivastoon (rekisteröintipakon alaiset kauppa-alukset, joiden pituus on vähintään 15 metriä) kuului vuoden 1999 päättyessä 620 alusta yhteiseltä bruttovetoisuudeltaan 1 715 290. Laivojen lukumäärä kasvoi viidellä aluksella ja bruttovetoisuus 34 065 tonnia eli 2,0%.

Uudisrakennusten määrä oli vuonna 1999 5 alusta bruttovetoisuudeltaan 50 279. Ns. second-hand tonnistona hankittiin ulkomailta 7 alusta (bruttovetoisuus 4 487) ja myytiin ulkomaille 7 alusta (bruttovetoisuus 21 879).

	1.1.1999		31.12.1999	
	Lukumäärä	Bruttovetoisuus	Lukumäärä	Bruttovetoisuus
Matkustaja-aluksia	208	480462	212	483018
ja -autolautoja				
Säiliöaluksia	23	353968	23	354197
Kuivalastialuksia	129	716269	131	747052
Muita aluksia	255	130526	254	131023
Yhteensä	615	1 681 225	620	1 715 290

Vuoden 1999 lopussa kauppalaivastomme keskimääräinen ikä bruttovetoisuuden mukaan oli 13,28 vuotta (vuonna 1998: 12,69 vuotta). Alusten keskimääräinen bruttovetoisuus oli 2 767 (vuonna 1998: 2 734).

Bruttovetoisuuden mukaan laskettuna Suomen kauppalaivasto muodosti noin 0,3 % maailman kokonaistonnistosta. Lisäksi suomalaisten yritysten omistamia ja pitkäksi aikaa aikarahtamia ulkomaille rekisteröityjä aluksia oli 76 kpl bruttovetoisuudeltaan 1,96 milj.

3. MERENKULUN TURVALLISUUS JA VALVONTA

3.1. Merionnettomuudet

3.1.1. Alusonnettomuudet

Vuoden aikana Merenkululaitokselle ilmoitettiin 36 suomalaisille tai Suomen aluevesillä liikkuneille ulkomaalaisille aluksille sattunutta merionnettomuutta. Onnettomuuksissa oli mukana 32 suomalaista ja 4 ulkomaalaista alusta. Onnettomuuksia on ilmoitettu 15 vähemmän kuin edellisenä vuonna. Yhteentörmäyksistä kolme on sattunut suomalaisten alusten kesken ja yhdessä on ollut mukana ulkomaalainen alus. Onnettomuuksien aiheuttamat vauriot olivat vähäisiä eikä yhtään ihmishenkeä menetetty. Myöskään merkittäviä ympäristövahinkoja ei aiheutunut.

Merionnettomuudet vv. 1995-1999:

Onnettomuuden laji	1995	1996	1997	1998	1999
Karilleajo	25	27	29	28	19
Yhteentörmäys	11	7	6	7	4
Törmäys siltaan tms.	6	4	2	7	3
Teknillinen vaurio	-	-	-	-	-
Vuoto, kaatuminen yms.	2	-	5	-	4
Tulipalo, räjähdys	4	3	5	3	2
Lastivaurio	2	1	1	1	-
Muu vahinko	-	-	-	5	4
Yhteensä	50	42	48	51	36

Onnettomuuksien ilmoitetut syyt v. 1999 jakaantuivat seuraavasti:

Inhimillinen tekijä	21
Sää- ja jääolosuhteet	2
Vika turvalaitteissa	-
Tekninen vika	6
Muu syy	5
Tuntematon syy	2
Yhteensä	36

Taulukossa 3.1. (taulukko-osa II) on esitetty merionnettomuuksien aluskohtaiset vauriot vuonna 1999.

3.1.2. Henkilömenetykset kauppamerenkulussa

Vuonna 1999 ei henkilömenetyksiä kauppamerenkulussa.

3.1.3. Henkilömenetykset vesillä

Hukkumisonnettomuudet

Suomen uimaopetus- ja hengenpelastusliiton antamien tietojen mukaan Suomessa hukkui vuonna 1999 181 ihmistä. Hukkumiset jakaantuivat onnettomuuden syyn mukaan seuraavasti: vesiliikenteessä 60, uidessa 57, jäihin vajoamalla 31 ja muusta syystä 33.

Vesiliikenteessä hukkuneiden määrä väheni 29 hukkumistapauksella, ja hukkuneiden määrä kaikkiaan väheni 10 tapauksella edellisvuoteen verrattuna.

Uimaopetus- ja hengenpelastusliiton arvion mukaan hukkumisia on vähentänyt vuosien kuluessa valistus, kampanjointi vesillä liikkumisen vaaroista tiedotusvälineissä, varovaisuus jäillä liikkumisessa sekä etenkin lasten ja nuorten parantunut uimataito.

Veneonnettomuudet

Veneonnettomuuksissa menehtyneet vv. 1978 - 1999

Vuosi	Henkilöä	Vuosi	Henkilöä
1978	143	1989	139
1979	92	1990	101
1980	91	1991	79
1981	72	1992	106
1982	109	1993	105
1983	119	1994	78
1984	120	1995	92
1985	102	1996	52
1986	122	1997	66
1987	95	1998	89
1988	125	1999	60

3.2. Merenkulun turvallisuus

Merenkulun turvallisuuden parantamiseksi on työskennelty vuosiksi 1998 – 2002 vahvistetun alusturvallisuusohjelman suuntaviivojen mukaisesti.

Ulkomaanliikenteeseen peruskatsastettiin viisi uutta ja kolme ulkomailta käytettynä ostettua alusta. Lisäksi peruskatsastettiin Hollannin viranomaisten pyynnöstä kaksi Suomessa rakennettua lastialusta.

Peruskatsastuksiin sekä vuosi- ja määräaikaikatsastuksiin käytetty työpanos säilyi edellisen vuoden tasolla. Turvallisuusjohtamisjärjestelmien auditoinneissa työpanos aleni, koska kertomusvuonna tehtiin lähinnä vuosiauditointeja.

Matkustaja-alusten operatiivista turvallisuutta on lisäksi parannettu laajalla tutkimuksella ro-ro-matkustaja-alusten keularakenteiden mitoituslujuuksista. Tutkimuksen tuloksena on annettu aluskohtaisia aalto- ja nopeusrajoitus suosituksia.

Ulkomaalaisten alusten Port State Control -satamatarkastuksissa tarkastettiin vuoden aikana 448 alusta, joista jouduttiin pysäyttämään 34 alusta. Erityisen huomion kohteena ovat olleet muutamat huonokuntoiset kemikaalisäiliöalukset. Loppuvuonna Ranskan rannikolla öljysäiliöalus Erikalle sattunut onnettomuus on johtamassa EU:n satamavalvontasäännösten kiristymiseen.

Kertomusvuoden lopulla on valmistunut uusia alusturvallisuutta käsitteleviä asetuksia alusten katsastuksesta, kalastusalusten turvallisuudesta ja eräiden kotimaaliikenteen matkustaja-alusten turvallisuudesta. Niiden turvallisuustasoa nostava vaikutus alkaa näkyä ensi vuoden aikana.

Miehitystodistuksia annettiin 192 alukselle. Pätevyyskirjoja, pätevyystodistuksia ja lisäpätevyystodistuksia myönnettiin merenkulkijoille yhteensä 3 841 eli suunnilleen viisisataa enemmän kuin edellisenä vuonna. Lisäyksen syynä ovat vuoden 1998 alussa voimaan tulleet uudet miehitystä, laivaväen pätevyyttä ja vahdinpitoa koskevat määräykset. Määräykset perustuvat kansainväliseen STCW-yleissopimukseen.

Kansainväliselle merenkulkujärjestölle IMO:lle lähetettiin selvitys ohjatun harjoittelun järjestämisestä suomalaisilla aluksilla. Lähetetyllä selvityksellä täydennettiin vuonna 1998 IMO:lle toimitettua merenkulkukoulutusta ja pätevyyskirjoja koskevaa raporttia. Ohjattu harjoittelu kuuluu osana kansi- ja konepäällystön koulutukseen.

3.3. Veneily

Vuoden 1999 vesiturvallisuuskampanjassa korostettiin edelleen uimataidon ja turvallisuusvarustusten merkitystä sekä muistutettiin alkoholin vahingollisuudesta vesillä. Periaatteessa koko väestölle suunnatun kampanjan painopiste oli miehissä, koska miehet tilastojen mukaan hukkuvat naisia useammin.

Helsingin venemessuilla esiteltiin mm. Suomenlahden uutta veneilyn runkoväylää. Lisäksi Merenkululaitos piireineen oli mukana Turun, Jyväskylän, Kuopion, Imatran sekä Helsingin ja Lahden uivissa venenäyttelyissä.

Huvivenedirektiivin mukaista markkinavalvontaa harjoitettiin aktiivisesti venemessuilla sekä tarkistuskäynnillä maakunnissa. Järjestäytyneet venevalmistajat ovat ottaneet asian tosissaan ja ovat suoriutuneet veneiden CE-merkinnästä kiittävästi. Venealan kasvu edellisestä vuodesta oli 15,6 % ja markkamääräisesti kokonaisliikevaihto vuonna 1999 oli 1,423 miljardia markkaa. Veneily Suomessa lisääntyy yhä.

Merkittävin markkinavalvontataapahtuma oli Suomen isännöimä eurooppalainen valvontakokous, johon osallistui edustajia EU- ja ETA-maista sekä EU:n komissiosta.

Ympäristötietoisuus veneilyssä on myös lisääntymässä. Kesällä 2000 tutkittiin veneilyn haitallisia äänipäästöjä yhteistyössä eri viranomaisten ja sidosryhmien kanssa. Tutkimuksen tarkoituksena oli antaa liikennerajoituksista päättävälle käytännön tietoa veneilyn aiheuttamasta melusta ja aallonmuodostuksesta. Tulossa olevien käymäläjätepäästö määräysten vuoksi käynnistettiin tiedotusyhteistyö Pidä Saaristo Siistinä ry:n ja Suomen Ympäristökeskuksen kanssa.

3.4. Meriympäristön suojele

Vuoden aikana ei sattunut merkittäviä alusten aiheuttamia ympäristövahinkoja. Vuonna 1999 muutettiin aluksista aiheutuvan vesien pilaantumisen ehkäisemisestä annettua lakia. Muutoksella pantiin täytäntöön Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelukomission (Helsingin komission) maaliskuussa 1998 hyväksymät alusten ilmoitusvelvollisuutta koskeva suositus ja alusjätteiden jättöpakkoa koskeva Itämeren alueen merellisen ympäristön suojelua koskevan yleissopimuksen (Helsingin sopimuksen) IV liitteen muutos.

4. MERENKULKULAITOKSEN ALUKSET

Merenkulkulaitoksen organisaation mukaisesti keskushallinnon liikenneosasto suunnittelee ja hankkii laitoksen aluskaluston. Suunnittelu- ja rakennusvaiheen jälkeen vastaanotetut alukset luovutetaan käyttäjälleen merenkulkupiireihin, jotka huolehtivat alusten operoinnista.

Merenkulkulaitoksen alukset vuonna 1999:

Alus	Pituus	Leveys	Syväys	Brutto- Vetoisuus	Koneteho	Rakennus- Vuosi
Jäänmurtajat						
Fennica	106,70	25,96	8,40	9.088	15.000	1993
Nordica	106,70	25,96	8,40	9.088	15.000	1994
Botnica	90,15	24,00	7,80	6.370	10.000	1998
Urho	102,59	23,80	8,30	7.525	16.200	1975
Sisu	102,59	23,80	8,30	7.525	16.200	1976
Otso	99,00	24,20	8,00	7.066	15.000	1986
Kontio	99,00	24,20	8,00	7.066	15.000	1987
Voima	78,55	19,40	7,00	4.159	10.200	1954/1979
Apu	84,10	21,20	7,30	4.121	8.800	1970
Väyläalukset						
Kummeli	26,11	7,90	2,55	197	600	1985
Letto	39,95	12,20	3,80	735	2.500	1980
Linja ²	31,38	9,00	2,80	289	920	1988
Päijänne	14,85	4,10	1,30	34	74	1958
Rannikko	14,11	4,11	1,70	27	106	1960
Saimaa	22,85	5,05	1,48	75	132	1893
Seili	39,95	12,10	3,80	735	1.605	1979
Sektor	32,70	7,90	2,45	215	536	1985/1987

² Suomen ympäristökeskuksen omistama

Alus	Pituus	Leveys	Syväys	Brutto- Vetoisuus	Koneteho	Rakennus- Vuosi
Mittausalukset						
Airisto	28,12	8,90	3,00	288	382	1972
Kalla	57,17	13,00	1,50	1.047	526	1963
Linssi	43,97	8,00	1,80	681	252	1979/1989
Prisma	57,09	13,00	1,90	1.341	240	1978
Saaristo	43,05	9,00	3,20	625	783	1965/1979
Sesta	18,70	6,20	1,20	96	-	1979
Suunta	35,63	9,00	3,20	422	883	1975
Yhteysalukset						
Aura	46,58	11,97	4,20	517	1.910	1994
Aurora	46,58	11,97	4,20	517	1.910	1995
Bastö	20,30	5,95	2,20	95	350	1990
Bergö	20,30	5,95	2,20	95	350	1991
Falkö	33,30	6,60	2,45	191	633	1976/1988
Finnö	19,80	5,80	2,20	77	350	1989
Fiskö	19,80	5,83	2,20	75	350	1988
Jurmo II	33,30	6,60	2,45	201	633	1975/1984
Kaita	22,89	7,20	2,20	112	580	1993
Kivimo	22,89	7,20	2,20	112	580	1994
Rosala II	33,30	6,60	2,45	194	633	1975/1981
Ursus II	26,51	10,00	1,80	217	402	1979
Viken	23,04	8,00	2,90	89	504	1987
Muut alukset						
Jääkotka ³	31,97	9,30	4,50	298	1.214	1963
Merimittari	17,76	8,14	2,20	81	350	1985
Oili 1	24,15	6,60	2,29	114	268	1982/1987
Oili 2	24,15	6,60	2,36	114	268	1982/1987
Oili 3	24,14	6,60	2,36	116	268	1983/1987
Oili 4	17,28	6,60	2,56	71	268	1987
Rakentaja	32,00	8,00	1,50	205	-	1965

³ Toimii Saimaalla ja Saimaan kanavan jäänmurtajana

5. VÄYLÄT JA SATAMAT

5.1. Väylät ja kanavat

5.1.1. Väylät

Merenkulkulaitoksen ylläpitämien väylien määrä rannikolla ja sisävesillä jakaantui seuraavasti:

	Kauppamerenkulun väylät km	Matalaväylät km	Yhteensä km
Rannikko	4 606	3 619	8 225
Sisävedet	814	7 028	7 842
Yhteensä	5 420	10 647	16 067

5.1.2. Turvalaitteet

Valtion ylläpitämiä turvalaitteita oli vuonna 1999 seuraavasti:

49 merimajakkaa, 599 sektori- ja apuloistoa, 2 055 linja- ja suuntaloistoa, 194 reunamerkkiä, 226 tutkamerkkiä, 1 454 poijua ja viittapojua, 15 757 muoviviitaa ja 5 418 muuta turvalaitetta. (Liitetaulukko 5.1.).

Edellä lueteltujen valtion turvalaitteiden lisäksi kuntien ja yksityisten omistamien ja ylläpitämien turvalaitteiden määrät merenkulkupiireittäin on esitetty liitetaulukossa 5.2.

5.1.3. Kanavat

Sisävesien väylästäön kuuluu Saimaan kanavan kahdeksan sulun lisäksi 29 erillistä sulkukanavaa. Suluista 14 on Vuoksen vesistössä, 11 Kymijoen vesistössä ja 4 Kokemäenjoen vesistössä. Itsepalvelu- ja kaukokäyttöjärjestelyt ovat käytössä tai suunnitteilla lukuisissa kohteissa.

5.1.4. Satamat

Suomessa on 39 satamaa, joiden liikenne ylitti 100 000 tonnia vuodessa. Näistä 33 sijaitsee rannikolla ja 6 Saimaan vesistöalueella, 23 on kunnallisia yleisiä satamia ja 16 yksityisiä satamia. Useissa kunnallisissa satamissa on lisäksi yksityisiä satamanosia tai laitureita. Satamapaikkojen suuresta lukumäärästä huolimatta satamatoiminta oli melko keskittynyttä, sillä 10 suurimman sataman kautta kulki tonnimääräisesti mitattuna 75 % liikenteestä. Rannikon satamista 23 on määritetty talvisatamiksi, joihin merenkulkulaitos turvaa jäänmurtajaavustuksella ympärivuotisen liikenteen.

5.2. Väylästäön kehittäminen

5.2.1. Kuljetustaloudelliset selvitykset

Väylähankkeisiin ja väylänpitöön liittyvien kannattavuus- ja vaikutusselvitysten tarkoituksena on mm. tutkia väylähankkeiden kuljetustaloudellinen kannattavuus, selvittää hankkeen eri toteutusvaihtoehtojen keskinäinen edullisuus sekä määrittää hankkeiden taloudellisesti perusteltu mahdollinen toteutusjärjestys.

Kertomusvuoden aikana osallistuttiin lukuisiin liikenneministeriön eri liikennemuotojen vaikutusselvityksiä ja rahoitusta käsitteleviin työryhmiin sekä käynnistettiin selvitystyö Suomen vesiliikenteen päästöjen aiheuttamista ympäristökustannuksista.

5.2.2. Tutkimus ja suunnittelu

Meriväyliä maastotutkimuksia, jotka käsittivät luotauksia, kairauksia, näytteenottoa ja sukeltajatutkimuksia tehtiin kertomusvuonna mm. Haminan, Loviisan ja Vuosaaren väylien suunnittelua varten. Perämerellä tehtiin neljän reunamerkki-/tutkamerkkipaikan tutkimukset Oulun eteläisellä sisääntuloväylällä.

Uudenkaupungin Hepokarin ja Prästskärin väylien rakennussuunnitelmat sekä Haminan väylän yleissuunnitelma valmistuivat. Vuosaaren ja Naantalın väylien suunnittelua jatkettiin.

Laitoksen Navi-strategian mukaiseen väylätietojen kuntoon saattamistyöhön liittyen jatkettiin väylien tarkistusmittauksia merialueilla ja Saimaan syväväylällä. Tarkistusmittausten yhteydessä ja niiden perusteella tehdään väylien uudelleen suunnittelu, mihin sisältyy mm. väyläalueen määrittäminen ja merkinnän tarkistaminen.

Sisävesihankkeista voidaan mainita seuraavat tutkimus- ja suunnittelutehtävät;

- Saimaan syväväylien merkinnän suunnittelua jatkettiin
- Saimaan kanavan tuloväylän parantamisen urakkakyselyn tekninen osa valmistui
- Savonlinnan syväväylän siirron ympäristövaikutusten arviointimenettely käynnistyi
- Keiteleen kanavan Vuonteensalmen kohdan rakennussuunnittelu käynnistyi
- Kanavien osalta suunnittelu keskittyi sulkujen sähkölaitteisiin

Liikenneministeriön kanavointivaihtoehtoja selvittävän työryhmän työhön liittyen jatkettiin kanavien talviliikennettä koskevia selvityksiä sekä käynnistettiin Saimaan kanavan laajentamisen ja Kymijoen sekä Mäntyharjun kanavien alustavien yleissuunnitelmien laadinta ja kanavointihankkeiden ympäristövaikutusten arviointimenettely sekä aluerakenteellisia vaikutuksia koskeva selvitys.

5.2.3. Väylät

Kokkolan 13,0 m väylän ruoppaustöiden yhteydessä kesällä 1997 todettujen räjähteiden raivausta jatkettiin. Muilta osin väylän ruoppaustyöt valmistuivat. Väylä voitiin ottaa käyttöön 13,0 m:n kulkusyvyydenä laivakohtaisella piirin erikoisluvalla. Prästskärin rinnakkaisväylän syventäminen 6,3 m:stä 8,0 m:n kulkusyvyyteen Ahvenanmaalla Turun-Maarianhaminan autolauttaväylällä valmistui. Samoin parannettiin ja otettiin käyttöön Långnäsın satamaan johtava, autolauttaliikennettä palveleva väyläosuus. Pohjanlahden väylällä (mm. Veitsiluodon väylällä) tehtiin kunnossapitoruoppauksia väylää mataloittavien liettymien poistamiseksi.

Ruoppausurakoiden valmiusasteet vuoden lopussa olivat (ruoppausmäärät ilmoitettu valtion vastuualueelta):

- Kokkolan väylä 90% (ruoppausmäärä n. 2 600 000 m³ktr)
- Prästskärin rinnakkaisväylä 100% (ruoppausmäärä n. 28 000 m³ktr)

Em. lisäksi piirit ovat tehneet matalaväylien rakentamiseen, parantamiseen ja kunnossapitoon liittyviä rakennustöitä joko omana työnä tai teettäneet niitä urakoitsijoilla.

Sisävesillä kertomusvuonna valmistuivat Iisalmen väylän parantamisen ruoppaukset ja Varkantaipaleen kanavan korjaustyö.

5.2.4. Turvalaitetyöt

Aluksen törmäyksessä tuhoutunut tutkamerkki Tröskeln Västra, Ahvenanmeren väylällä, rakennettiin uudelleen.

5.3. Väylästäön ylläpito

5.3.1. Väylänhoito

Väylänhoitoa varten väylät on jaettu 36 väylänhoitoalueeseen, joita merialueilla on 16 ja sisävesillä yhdistämisen jälkeen 20 kappaletta. Merenkulun turvalaitteiden perushoidosta vastaavat väyläasemia tukikohtinaan pitämät väylämestarit ja väylänhoitajat. Vain avomerialueiden turvalaitteet ja raskaita kuljetuksia vaativat väylänhoitotehtävät hoidetaan koko piirin alueella toimivilla väyläaluksilla. Väylänhoidon suunnittelun ja seurannan ATK-järjestelmän kehittämistä on jatkettu. Väylänhoitotöiden ulkoistamista koskevat suositukset valmistuivat.

Väylänhoidon aluskalusto

Peruskaluston muodostavat väylänhoitoveneet ja väyläalukset. Väyläaluksia oli vuoden 1999 lopussa seuraavat 9 kappaletta:

va Seili	va Letto
va Sektori	va Oili 2
va Linja	va Oili 3
va Kummeli	va Oili 4
va Rakentaja	

Loistojen sähköisty

Paristokäyttöisiä loistoja muutettiin aurinkoenergialla toimiviksi yhteensä 20 kpl. Maa- ja metsätalousministeriön rahoittamana kunnostettiin Merenkululaitoksen ylläpidettäväksi tulevat loputkin kalastusloistot merialueilla.

5.3.2. Väylä- ja turvalaiterekisteri

Vuoden 1999 lopussa VATU:un oli tallennettu 28 448 turvalaitetta (95,6%) ja väyliä 1 736 kpl (vain väylien perustiedot, ei paikkatietoja). Tallennetuista turvalaitteista 98% oli linkitetty kuuluvaksi johonkin väylään.

5.4. Talonrakennukset

Merenkululaitoksen kiinteistöt ja talonrakennukset muodostavat laitoksen toimintaverkon. Talonrakennuksia on yhteensä 559, joista pääosa on luotsi-, väylänhoito-, radionavigointi-, kanava-, liikenteenpalvelu- ja turvalaitetoimintaan liittyviä erikoisrakennuksia. Valtiovarainministeriön ohjaamana inventoitiin Merenkululaitoksen kaikkien rakennusten käyttötilanne ja luovutettiin 16 rakennusta. Laajempaa uudisrakennustarvetta ei enää ole. Alusliikenteen palvelun sekä luotsaus- ja väylänhoitopalvelun kehittyminen tuovat vähäistä uudistustarvetta rakennuskantaan. Vanhenevien rakennusten peruskorjaustarve on huomattava.

5.5. Radionavigointipalvelut

DECCA-järjestelmä on lopetettu toimintavuoden vaihteessa. DGPS-järjestelmä ja sen kaukovalvonta- ja kaukokäyttöjärjestelmä sekä verkon vikaraportointi on täydessä toiminnassa tärkeimmillä asemilla. Vuosituhannen vaihteen vaatimat valvontaverkon laitteisto- ja ohjelmistopäivitykset on toteutettu. Marjaniemen ja Narvan DGPS-asemien toiminnan valmistelutyöt on tehty. Sydänkylän DGPS-aseman esisuunnittelu on aloitettu. Radiomajakkalähteykset on poistettu merialueen DGPS-asemilta.

5.6. Telemaattiset järjestelmät

Kaikkia merellisiä osapuolia varten tehty vanha meriliikenteen liikennetietojärjestelmä Portnet lopetettiin ja uusi Internet-pohjainen Port@Net-sovellus otettiin tuotantokäyttöön. Jäänmurtaajien liikennetietojärjestelmän IBNet:in ICEPlot-osa otettiin tuotantokäyttöön.

5.7. Euroopan unioni

Merenkulkulaitos on osallistunut EU:n tutkimuksen ja kehittämisen 4. puiteohjelman tutkimushankkeisiin ECHO, POSEIDON, INCARNATION ja COMFORTABLE sekä SPHERE, jotka kaikki ovat päättyneet. Viimeksi mainittuun on osallistuttu kansallisen rahoitusosuuden maksajana sekä kansainvälisten ja kansallisten ohjausryhmien jäsenenä.

POSEIDON- hankkeessa on suomalaisen osapuolen tehtävänä ollut kehittää alusten automaattista tunnistusjärjestelmää, AIS:ää (Automatic Ship Identification System). Ruotsin ja Suomen AIS-koeverkot yhdistettiin koemielessä määrääjäksi ja aloitettiin Suomen AIS- verkon suunnittelu.

SPHERE on kolmivuotinen tutkimusprojekti, jossa pyritään kehittämään pienten ja keskisuurten satamien toimintaprosesseja. Hankkeeseen osallistui yhdeksän yliopistoa, tutkimuslaitosta ja konsulttiyritystä sekä neljä satamaa eri puolilta Eurooppaa. Tutkimuksen loppuraportti valmistui kertomusvuoden aikana.

Merenkulkulaitos oli mukana EU:n komission alaisen satama- ja meriliikennetyöryhmän työssä. Merenkulkulaitos ja liikenneministeriö hoitivat työryhmän kokouksen järjestelyt syyskuussa Suomessa. Työryhmä pitää yllä kartoitusta Itämeren alueella käynnissä olevista satamien kehittämisprojekteista sekä satamiin ja vesiliikenteeseen liittyvistä tutkimus-, kehittämis- ja toimintapolitiikkaprojekteista. Työryhmä on kehittänyt yhteistyötä EU:ssa toimivien merenkulun järjestöjen sekä Itämeren Satamaliiton (BPO) ja Itämeren suojelukomission (HELCOM) kanssa.

Merenkulkulaitos on osallistunut komission satamia ja meriliikennettä koskevaan vihreään kirjaan perustuvan satamien infrastruktuurin rahoitusta ja maksujärjestelmiä koskevan selvityksen laadintaan kokoamalla Suomen satamia koskevia tietoja komission käyttöön.

Merenkulkulaitos on yhteistyössä Suomen pohjoisten satamien kanssa osallistunut Barentsin euroarktisen liikennealueen (BEATA) liikennejärjestelmien kehittämistä koskevaan suunnittelu- ja tutkimustyöhön. EU on tukenut tämän kehittämistoiminnan rahoittamista. Kertomusvuoden aikana valmistui Merenkulkulaitoksen toimesta teetetty selvitys ”Perämeren satamien kysynnän muutokset.”

Merenkulkulaitos on valmistellut satamia ja merenkulkua koskevat vuoden 2000 tukihakemukset, jotka koskevat Euroopan laajuisen liikenneverkon (TEN) kehittämiseen myönnettävää EU:n rahoitusta. Merenkulkulaitos on hoitanut myönnettyjen tukien jaon satamille sekä huolehtinut tukien käytön raportoinnista komissiolle. Kertomusvuoden aikana laadittiin loppuraportti jäänmurtaajan (Botnica) tuesta (30,3Mmk) ja saatiin maksatuksena tuen loppuerä. Suomen kanavaverkon kehittämistä koskevalle tutkimukselle saatiin vuoden 1998 tukea 3,5 Mmk, josta saatiin maksatuksena tuen ennakkoerä (50%)

5.8. Muu kansainvälinen yhteistyö

Merenkulkulaitos järjesti 20.-22.9.1999 yhteistyössä ympäristöministeriön sekä Venäjän ja Viron viranomaisten kanssa Suomenlahden alueeseen painottuvan seminaarin satamien kehittämisestä ja merenkulun turvallisuudesta. Seminaariin osallistui yhteensä noin 200 henkeä Suomesta, Venäjältä, Virolta, Latviasta ja Liettuasta.

IALA:ssa on valmisteltu Euroopan DGPS- asemien koordinoitua taajuuksien muutosta, asemien häiriöttömän toiminnan varmistamiseksi.

6. LUOTSIPALVELU

6.1. Luotsiorganisaatio

Luotsaustoiminnan päämääränä on alusliikenteen turvallisuuden sekä ympäristönsuojelun edistäminen. Luotsauspalvelun kautta aluksen päällikkö saa avukseen paikalliset väylät ja erikoisolosuhteet tuntevan ammattilaisen, jolla on merikapteenin koulutuksen lisäksi pitkä merikokemus.

Käytännön luotsaustoimintaa johtavat ja valvovat rannikon kolme merenkulkupiiriä ja Järvi-Suomen merenkulkupiiri. Vuoden 1999 lopulla oli rannikolla 12 luotsiasemaa. Näillä luotsiasemilla työskenteli 189 luotsia (204 vuonna 1998). Saimaan kanavalla ja syväväylillä työskenteli kertomusvuonna 52 luotsia.

Luotsien määrä merenkulkupiireittäin vuoden 1999 lopussa on esitetty seuraavassa asetelmassa:

Merenkulkupiiri	Luotsi- Asemia	Luotseja	Kutterin- hoitajia	Emäntä- siivoojia
Suomenlahti	3	81	41	7
Saaristomeri	5	63	45	3
Pohjanlahti	4	44,8	38	4
Järvi-Suomi	6	52	12	2
Yhteensä	18	240,8	136	16
1990	32	264	147	28
1970	72	368	84	..

Saaristomeren merenkulkupiirissä toimii Merenkululaitoksen oma turvallisuusliikennettä hoitava radioasema Turku Radio. Turku Radio toimii täysipainoisesti virallisena osana maamme hätä- ja turvallisuusradiota.

6.2. Luotsaustoiminta

Luotsauksia oli kaikkiaan 33 742 (vuonna 1998, 35 549) ja luotsattuja maileja 726 436 meripeninkulmaa (vuonna 1998, 761 839 mpk). Luotsaukset vähenivät edellisestä vuodesta 6,2% ja luotsatut mailit 10,3%.

Uusi luotsauslaki ja -asetus ovat olleet voimassa vuoden 1998 maaliskuusta lähtien. Kotimaisilla aluksilla sekä Suomen ja Ruotsin välisessä säännöllisessä liikenteessä olevilla matkustaja-aluksilla päättyi ylimenokausi toukokuussa 1999, johon asti ne olivat vapautettuja luotsinkäyttövelvollisuudesta. Toukokuun alusta tuli voimaan luotsausasetuksen muutos, joka antoi Merenkululaitoksen keskushallinnolle mahdollisuuden myöntää ns. yleisvapautuksia luotsinkäyttövelvollisuudesta aluksille, joiden päälliköille on kohtuuttoman vaikeaa tai jopa mahdotonta hankkia linjaluotsinkirja käytettävälle väylälle.

Linjaluotsinkirjoja oli myönnetty vuoden loppuun mennessä kaikkiaan 353, joista ulkomaalaisille päälliköille 172. Yleisvapautuksia on myönnetty kaikkiaan 50.

Luotsausmaksuja ei korotettu vuonna 1999. Luotsaustoiminnan tehostumista kuvaa selkeästi suoritteiden kasvu luotsia kohden 1990-luvun aikana. Luotsauksia tehtiin vuonna 1999 keskimäärin 50 % enemmän kuin vuosikymmenen alussa.

Luotsausten määrän kehitys vv. 1970-99 on esitetty alla olevassa asetelmassa:

Merenkulkupiiri

Vuosi	Suomenlahti	Saaristomeri	Pohjanlahti	Järvi-Suomi	Yhteensä
1970	21369	18904	10155	610	51 038
1975	14384	13234	6338	1356	35 312
1980	18565	12956	7700	3735	42 956
1985	13550	10416	5021	4007	32 994
1990	15562	7785	4558	7235	35 140
1991	15199	7362	4524	6116	33 201
1992	18898	7889	4759	5686	37 232
1993	19983	7268	4888	5621	37 760
1994	23424	8281	4502	5440	41 647
1995	22439	7509	4691	5684	40 323
1996	22300	7555	4408	4996	39 259
1997	22901	8024	5206	4918	41 049
1998	17518	7468	5492	5071	35 549
1999	16124	7252	5707	4659	33 742

Luotsaussuoritteet luotsiasemittain on esitetty taulukossa 6.1.

6.3. Alusliikennettä palveleva VTS-järjestelmä

Liikenteenohjaustoiminta eli VTS on vielä muotoutumassa – aloittihan Helsinki VTS toimintansa vasta vuonna 1996. Niinpä erilaiset tuotantotapa- ja palvelutasovaihtoehdot ovat mahdollisia lainsäädännön sekä toimintaan liittyvien ohjeiden ja määräysten kehittyessä.

VTS-järjestelmien rakentaminen jatkui: Helsinki VTS:n alue laajeni kattamaan Porkkalan ja Emäsalon alueet, Kotka VTS aloitti esioperatiivisen toiminnan ja Archipelago VTS:ssä toteutettiin suurimpana yksittäisenä hankkeena Turku Radion siirto Pärnäsissä rakennuksen ensimmäiseen kerrokseen. Bothnia VTS:n tilaussopimus allekirjoitettiin syyskuussa ja järjestelmän rakentaminen käynnistyi.

7. TALVIMERENKULKU

7.1. Jäätalvi

Jäätalvi 1998-1999 oli keskimääräinen.

Jäätyminen Perämeren pohjoisosassa alkoi marraskuun alkupuolella normaaliin aikaan. Samaan aikaan myös Suomenlahden itäosaan muodostui uutta jäätä noin kolme viikkoa keskimääräistä aiemmin. Jääpeite kasvoi jonkin verran marraskuun aikana ja joulukuun alkupuolella jäätilanne vastasi ajankohdan keskimääräistä tilannetta. Joulukuun puolivälissä sää muuttui lauhemmaksi ja jäätyminen pysähtyi. Joulukuun loppupuolella uutta jäätä muodostui Perämeren pohjoisosaan ja Suomenlahden itäosassa ohut jää rikkoutui lautoiksi ja ajautui paikoin päällekkäin.

Tammikuun alussa sää oli vaihteleva, aluksi oli lauhaa ja tuulista ja jäät Perämeren pohjoisosassa ajautuivat päällekkäin ja ahtautuivat. Sen jälkeen sää muuttui kylmemmäksi ja jäätä muodostui kaikille merialueille. Merenkurkku peittyi uuteen jäähän tammikuun 10. päivänä. Suomenlahden itäosassa jää ulottui Suursaaren saakka. Tammikuun loppupuolella sää muuttui taas kylmäksi ja Perämeri peittyi kauttaaltaan jäähän tammikuun 26. päivänä, runsaan viikon keskimääräistä ajankohtaa myöhemmin.

Helmikuun alussa Perämeren pohjoisosassa oli ahtautunut jäävyöhyke kiintojään edustalla ja ulompana oli verraten tasainen keskimääräistä ohuempi jääpeite. Selkämeren eteläosassa ja Suomenlahden länsiosassa jäätä oli keskimääräistä vähemmän. Helmikuun alkupuolella jään määrä vähitellen lisääntyi myös Suomenlahdella ja Selkämerellä. Talven laajin jäätilanne saavutettiin helmikuun 11. päivänä, jolloin Perämeri oli kauttaaltaan jään peittämä. Selkämerellä jää ulottui 20-30 meripeninkulman päähän rannikosta, Ahvenanmeren pohjoisosassa oli uutta jäätä ja Suomenlahdella jääpeite ulottui linjalle Utö- Pakri. Laajimmillaan jääpeitteen pinta-ala oli 157 000 km². Helmikuun puolivälissä jää Selkämerellä ja Suomenlahden länsiosassa rikkoutui lautoiksi, ajautui koilliseen ja ahtautui Suomen rannikon edustalle. Helmikuun loppupuolella uutta jäätä muodostui uudelleen Selkämerelle ja Suomenlahdelle.

Maaliskuun alussa jäät Perämerellä ahtautuivat Ruotsin rannikon edustalle ja Suomen rannikon edustalle avautui railo, joka peittyi ohueen tasaiseen jäähän. Suomenlahdella jäät pysyivät koko maaliskuun Suomen rannikon edustalla ja Viron rannikolla oli avointa Suursaaren kaakkoispuolelle saakka.

Huhtikuu oli keskimääräistä lämpimämpi ja jäät alkoivat haurastua ja sulaa. Saaristomeri vapautui jäistä huhtikuun puolivälissä, noin viikon keskimääräistä aiemmin. Selkämereltä ja Suomenlahden länsiosasta jäät lähtivät huhtikuun puolivälin jälkeen ja Merenkurkusta huhtikuun lopulla keskimääräiseen aikaan. Suomenlahden itäosa vapautui jäistä huhtikuun lopulla noin viikon normaalia myöhemmin. Toukokuun sää oli keskimääräistä kylmempi ja jäiden lähtö viivästyi, niin että viimeiset jäät Perämeren ulapalta sulivat kesäkuun alussa noin viikon keskimääräistä myöhemmin.

Kiintojään suurin paksuus oli Perämeren pohjoisosassa 70-85 cm, Perämeren eteläosassa 50-60 cm, Selkämerellä 40-50 cm, Saaristomerellä 25 cm ja Suomenlahdella 40-60 cm. Perämeren ulapan jään paksuus oli pohjoisosassa 40-60 cm ja eteläosassa 20-40 cm. Selkämerellä ja Suomenlahden länsiosassa ulapan jään paksuus oli 10-30 cm ja Suomenlahden itäosassa 25-50 cm.

Jäätalven kesto oli Perämerellä, Merenkurkussa, Selkämeren pohjoisosassa ja Saaristomerellä keskimääräinen. Selkämeren eteläosassa jäätalven kesto oli yli viikon ja Ahvenanmerellä noin viisi viikkoa keskimääräistä lyhyempi. Suomenlahden länsiosassa jäätalven kesto oli noin viikon ja Suomenlahden itäosassa noin neljä viikkoa keskimääräistä pidempi.

7.2. Jäänmurtajat

Merenkululaitoksen jäänmurtajalaivastoon kuuluivat vuonna 1999 jäänmurtajat Urho, Sisu, Fennica, Nordica, Botnica, Otso, Kontio, Voima ja Apu.

Fennica oli koko talvikauden offshore-toiminnassa Brasiliassa.

Jäänmurtajalaivastossa toimi 132 henkilöä käsittävän peruspalkkaisen päällystön lisäksi työsuhteisia yhteensä 229 tehtävässä seuraavasti:

Urho	14 + 30 = 44
Sisu	14 + 31 = 45
Fennica	18 + 24 = 42
Nordica	18 + 24 = 42
Botnica	18 + 24 = 42
Otso	11 + 17 = 28
Kontio	11 + 17 = 28
Voima	14 + 30 = 44
<u>Apu</u>	<u>14 + 32 = 46</u>
Yhteensä	= 361

Liikenteessä oli kahdeksan murtajaa, ja vuokrattu hinaaja Zeus, jotka pitivät 23 talvisatamaa auki. Murtajien toimintakausi alkoi 19.11.1998, kun Kontio lähti Perämerelle. Toimintakausi päättyi 18.5.1999 Kontion palattua Helsinkiin. Murtajissa työskenteli 361 henkilöä. Toimintapäiviä jäänmurtajilla oli yhteensä 781.

7.3. Jäänmurtajien toiminta

Suomen maantieteellisen sijainnin vuoksi meritie on vienti- ja tuontiteollisuudellemme elinehto. Säännölliset merikuljetukset kaikkina vuodenaikoina ovat mahdolliset vain jäänmurtotoiminnan ansiosta. Talvikautena 1998-1999 Suomen satamissa kirjattiin yli 22 899 aluskäyntiä eli 820 enemmän kuin edellisenä talvikautena. Lastia nämä alukset kuljettivat 30,1 miljoonaa tonnia, mikä on noin 40 % koko vuoden merikuljetuksista.

Rannikkoliikenteen saapuneiden ja lähteneiden alusten määräksi kirjattiin 1 374 aluskäyntiä. Se on 47 aluskäyntiä enemmän kuin edellisenä vuotena. Nämä alukset kuljettivat lastia yhteensä 2,2 miljoonaa tonnia.

Teollisuuden ja Työnantajien Keskusliiton edustajia informoitiin jäätilanteesta ja liikennerajoituspolitiikasta ns. talviliikenteen yhteistyötyhmässä.

Yhdessä VTT:n ja Ruotsin Sjöfartsverketin kanssa on jatkettu uuden IBNET-nimisen informaatiojärjestelmän kehittämistä.

Merentutkimuslaitoksen jääpalvelun kanssa yhteistyössä on hyödynnetty ja kehitetty satelliittikuvien käyttöä jäänmurtajatoiminnassa. Tulevaisuudessa nämä satelliittitutkakuvat korvaavat helikopterilla suoritettavat jäätiedustelulennot.

Jäänmurtajien toimialueet on esitetty karttaliitteessä.

Toimintakausisuoritteet ja käyttömenot on esitetty taulukoissa 7.1.-7.3. (taulukko-osa 1.).

Suomen kaikki 23 talvisatamaa on pidetty auki ympärivuotisesti vuodesta 1970 alkaen. Rahjan satamasta on vuosien varrella muodostunut ns. epävirallinen talvisatama, jota on jo vuosia pidetty auki liikenteelle läpi talven.

Viime vuosina jäänmurtotehtäviin on käytetty omien murtajien lisäksi myös muita aluksia, lähinnä yksityisten ja kuntien omistamia vahvoja hinaajia.

Helikopterilla suoritettiin talvikaudella lentotiedusteluja. Merentutkimuslaitos suoritti merialueilla pintaveden lämpötilamittaustulentoja pienkoneella lähinnä alkutalven aikana. Tämä lentotoiminta on jatkunut noin kolmekymmentä vuotta ja osoittautunut hyvin tarpeelliseksi, sillä pintaveden lämpötilatiedot ovat avuksi jäätymisajankohdan määrittelyssä. Myös satelliittikuvia alettiin käyttää jäänseurantaan jo vuonna 1981 ja niiden käyttökelpoisuutta tähän tarkoitukseen kehitetään jatkuvasti. Viime vuosina ollaan saatu käyttöön ns. Radarsat-kuvia, joiden käyttökelpoisuus on vanhoihin satelliittikuviin verrattuna paljon parempi, sillä ne eivät ole riippuvaisia pilvisyydestä. Kuvia ostetaan yhdessä Ruotsin kanssa, mikä on erinomainen esimerkki pohjoismaiden välisestä yhteistyöstä.

Saimaan kanavan liikennettä avustivat hinaajat Jääkotka ja Protector sekä väyläalus Kummeli. Mopro Oy:n jättä murtava erikoisalus ms Arppe avusti liikennettä Saimaalla.

Ensimmäiset liikennerajoitukset, 2000 dwt koskien jääluokkia I ja II, astuivat voimaan 25.11.1998 Perämerellä Tornioon, Kemiin ja Ouluun. Suomenlahdella ensimmäiset liikennerajoitukset, 1300 dwt koskien jääluokkia I ja II, astuivat voimaan 18.1.1999 Loviisaan, Kotkaan ja Haminaan. Kovimmillaan rajoitukset olivat 15.2.1999 alkaen, jolloin Tornioon, Kemiin, Ouluun ja Raahen avustettiin vain jääluokkaan IA kuuluvia aluksia kantavuudeltaan yli 4000 tonnia. Kokkolaan ja Pietarsaareen rajoitukset olivat vastaavasti IA 3000 tonnia. Vaasaan, Kaskisiin, Loviisaan, Kotkaan ja Haminaan avustettiin vain jääluokkaan IA kuuluvia aluksia kantavuudeltaan yli 2000 tonnia. Poriin, Raumalle, Uuteenkaupunkiin, Naantaliin, Turkuun, Inkooseen, Kantvikkiin, Helsinkiin ja Porvooseen avustettiin vain jääluokkiin IA ja IB kuuluvia aluksia kantavuudeltaan yli 1300 tonnia sekä IC ja II kantavuudeltaan yli 2000 tonnia. Hankoon ja Koverhariin avustettiin vain jääluokkiin I ja II kuuluvia kantavuudeltaan yli 1300 tonnin aluksia. Viimeiset jäärajoitukset poistettiin Perämeren alueelta 27.5.1999 ja Suomenlahdelta 19.4.1999.

Seuraavan jäätalven 1999-2000 jäänmuodostus alkoi Perämeren pohjoisosassa marraskuun 15. päivänä, yli viikon keskimääräistä ajankohtaa myöhemmin. Itäisellä Suomenlahdella Pietarin ja Viipurin edustoilla ensijäätyminen alkoi marraskuun 19. päivänä, yli viikon keskimääräistä aiemmin. Jäätyminen oli keskimääräistä hitaampaa marraskuun aikana. Joulukuun alkupuolella jäätyminen oli lähes keskimääräisen tilanteen mukaista. Joulukuun loppupuoli oli normaalia lauhempi ja jäättilanne taantui. Joulukuun lopussa jäättilanne vastasi joulukuun alkupuolen tilannetta.

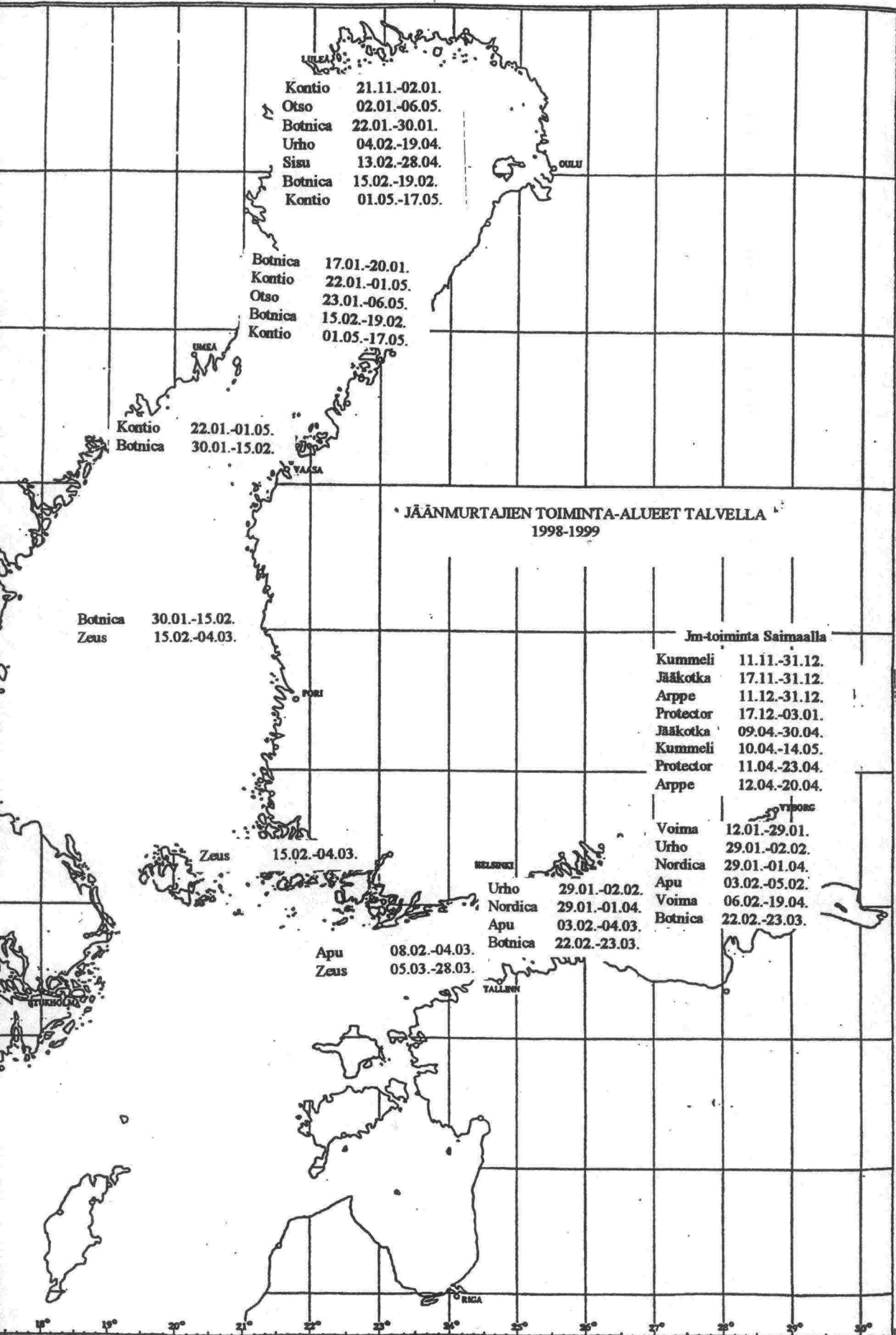
Monitoimimurtajien kaupallinen toiminta

Kulunut vuosi oli monitoimimurtajien kannalta poikkeuksellinen. Fennica oli Brasiliassa putkenlaskutehtävissä vuoden alusta heinäkuun puoleenväliin asti, minkä jälkeen se palasi Pohjanmeren alueelle. Fennican rahtaus talveksi Brasiliaan herätti huomiota julkisuudessa. Päätöstä arvosteltiin, koska sen pelättiin heikentävän talvimerenkulun avustuksen palvelutasoa. Talvesta ei kuitenkaan tullut meriliikenteelle vaikeaa ja näin ollen jäänmurtajatoiminnan palvelutaso pystyttiin pitämään hyvänä, Fennican poissaolosta huolimatta. Putkenlaskutyöt tehtiin Brasilian valtiollisen öljy-yhtiön Petrobrasin omistamilla Marlim- ja Roncador-kentillä, jotka sijaitsevat noin 300 kilometriä Rio de Janeirosta pohjoiseen.

Botnica ja Nordica siirtyivät Suomesta Pohjanmerelle vappuna. Molempien alusten työtehtävät sijoituivat pääasiassa Norjan sektorille Oseberg- ja Troll-kentille. Nordica oli kuukauden verran Tanskan sektorilla. Fennican putkenlaskutyöt Pohjanmerellä tehtiin myös Oseberg-kentällä.

Pohjanmeren alueella toimivat öljy-yhtiöt joutuivat vuoden alussa karsimaan toimintojaan ja kustannuksiaan, koska raakaöljyn maailmanmarkkinahinta oli pitkään ollut hyvin alhainen. Investointipäätöksiä peruttiin ja lykättiin, mikä johti öljykenttien rakentamis- ja huoltotöiden rajuun vähenemiseen loppukesällä. Vaikka öljyn hinta alkoi samaan aikaan nousta ennätysellisen nopeasti, markkinat eivät kuitenkaan vilkastuneet osittain sen johdosta, että alkuvuonna aloitetut öljy-yhtiöiden omistusten uudelleenjärjestelyt olivat yhä käynnissä. Markkinoiden hiljentyminen vuoksi Fennica ja Nordica palasivat Pohjanmereltä Suomeen jo lokakuun puolenvälin jälkeen, Botnica sen sijaan jatkoi kauttaan vuoden loppuun saakka. Offshore-kauden toimintapäiviä kertyi yhteensä lähes 800 mukaan lukien Fennican ja Nordican aika Kaapelitehtaan rannassa Helsingissä. Brasilian rahtauksen vuoksi ja Pohjanmeren markkinoiden hiljentyemisestä huolimatta monitoimimurtajien taloudellinen tulos oli kaikkien vuosien paras. Operatiiviset tulot olivat yli 100 miljoonaa markkaa ja vastaavat menot alle 60 miljoonaa markkaa.

8. YHTEYSALUSLIIKENNE

8.1. Yhteysalusliikenne Turun saaristossa

Vuoden 1999 yhteysalusliikenteessä Houtskarın reitillä toteutetut uudelleenjärjestelyt korvaamalla yhteysalus Bastö osittain yksityisellä kalustolla sekä osittain aikataulujen uudelleenjärjestelyillä aiheuttivat runsaasti keskusteluja niin julkisessa sanassa kuin paikallisellakin tasolla. Kesän ja syksyn myötä muutokset löysivät paikkansa ja keskustelu laantui vähitellen. Leudon talven ansiosta talviseisokissa oli vain yhteysalus Kaita kuukauden ajan.

Yhteysalususten matkustajamäärät kasvoivat edellisvuodesta 3,7 % ja ajoneuvomäärät 7,8 % vuorotiheyden pysyessä ennallaan. Syynä liikenteen vilkastumiseen lienee entistä tiiviimpi yhteistyö paikallisten matkailuorganisaatioiden kanssa. Saaristoliikennettä esiteltiin jälleen suurelle yleisölle Helsingin kansainvälisillä matkamessuilla.

Syyskesällä suoritettiin yhteysaluksilla laatu järjestelmän mukainen asiakastytyväsyyssmittaus. Mittauksen tulokset olivat varsin positiivisia. Lisätyötä olisi yhä tehtävä paremman informaation antamiseksi sekä oheispalvelujen tuottamiseksi yhteysaluksilla.

8.2. Kalusto

Liikenteestä poistettu yhteysalus Bastö oli lähes koko vuoden käyttämättömänä Turussa. Vuoden aikana suoritettiin kalustolle säädetty huolto- ja korjaustyöt, joista huomattavimpia olivat yhteysalus Auran pääkoneiden huoltotyöt, CO2 sammutinlaitteiden asennus laivoihin korvaamaan Halon – järjestelmää sekä yhteysalus Vikenin pohjan uusiminen katsastusmääräysten takia. Vara-aluksena on toiminut yhteysalus Falkö. Lisäksi oli yhteysaluksien Auran ja Auroran telakointien aikana liikenteessä vuokrattuna ulkopuolista kalustoa. Sekä Suuren saaristoreitin että Rengasreitien osalta pidettiin tarjouskilpailu liikenteen jatkamiseksi. Saatujen tarjousten perusteella tulevat edelliset yrittäjät jatkamaan reiteillään.

8.3. Talous

Toimintavuoden aikana taloutta rasittivat ennen kaikkea polttonesteiden hinnan kaksinkertaistuminen. Lisäksi taloutta rasittivat edellä mainitut uusien säädösten vaatimat korjaustyöt. Aluskannan tullessa yhä vanhemmaksi koneiston määräaikaiset peruskorjaukset tulevat olemaan yhä merkittävämpi menoerä. Liikennetulo kasvoivat 10,6 % vaikka yhteysliikenteessä perittävät maksut ovat edelleen vuoden 1995 tasoa. Edellä mainituista syistä johtuen saaristoliikenteen kokonaismenot olivat 5,0 % yli budjetoitujen menojen.

8.4. Henkilöstö

Yhteysalus Bastön poistaminen liikenteestä edellytti neljän henkilön uudelleensijoittamista. Näistä yksi pystytettiin sijoittamaan poistuneen tilalle, yksi jäi virkavapaalle sekä loput toimivat tilapäisinä lomittajina eri aluksissa. Kesä kautena oli lisäksi määräaikaisia lomittajia eri tehtävissä.

Tulevaisuus

Merenkululaitoksen kehittämishankkeen puitteissa tehtiin myös saaristoliikenteen kehittämishanketyö. Valmistuneen raportin mukaan saaristoliikenteen palvelutaso tulisi selkeämmin määritellä sekä mahdollisuuksien mukaan käyttää liikenteessä sekä omaa että yksityistä kalustoa. Lisäksi suositeltiin sekä yhteysalusliikenteen että lautta-alus liikenteen yhdistämistä.

Liitteenä taulukko yhteysalususten lipputuloista reiteittäin 1999.

Yhteysalusten kuljettama matkustaja- ja tavaramäärä vuonna 1999:

Alusten reitti	Matkustajamäärä	Ajoneuvojen lkm
Saariston yhteinen		
Iniön runkoreitti	65948	27766
Iniön lisäreitti	7738	3198
Velkuan reitti	12239	4955
Rymättylän reitti	12281	3833
Hiittisten runkoreitti	61977	25005
Hiittisten lisäreitti	18608	3792
Paraisten reitti	13046	6262
Nauvon etel. reitti	4946	611
Nauvon pohj. reitti	9190	1102
Utön reitti	15303	403
Korppoon reitti	3070	913
Houtskarın reitti	3024	13
Suuri saaristoreitti	1739	146
Rengastie	15968	5562
Yksityiset alukset	3811	-
Yhteensä	248 888	83 561

9. MERIKARTOITUS

9.1. Merenmittaustoiminta

9.1.1. Retkikunnat ja niiden kalusto

Merenkulkulaitoksen merenmittaustoimistolla oli kertomusvuonna toiminnassa 6 merenmittausretkikuntaa, joista yksi toimi sisävesillä.

Retkikuntien toiminta-ajan henkilövahvuus ilmenee alla olevasta asetelmasta:

Retkikunta	Mittauspäällystöä		Meriv. Komen.	Konemest.	Laivaväkeä		Henkilöstö yhteensä
	Kartta- ja väyläos.	Tilapäisiä			Pursimiehiä	Miehistö	
I	9	3	1	2	1	28	44
II	5	4	-	1	1	20	31
III	8	2	1	3	1	28	43
IV	3	-	-	1	1	6	11
VI	3	2	-	2	1	18	26
VII	2	1	-	1	1	10	15
Yhteensä	30	12	2	10	6	110	170

Merenmittaustoimistossa oli edellä luetellun henkilökunnan lisäksi 21 peruspalkkaista ja työsopimussuhteista henkilöä. Talvikauden ajan retkikuntien aluksilla pidettiin konemestarien ja pursimiesten lisäksi 44 työsuhteiseen miehistöön kuuluvaa henkilöä, jotka osallistuivat alusten ja mittauskaluston talvikorjauksiin.

9.1.2. Työkohteet

Merenmittaustyöt sekä rannikolla että sisävesillä olivat alue- ja väylämittauksia sekä geodeettisia mittauksia. Töiden tavoitteena oli uusien merikarttojen valmistaminen, väyliä navigoitavuuden parantaminen, kulkusyvyyden lisääminen, uusien väyläosuuksien valmistaminen sekä väylätietojen tarkistaminen NAVI 2003-projektin edellyttämälle tasolle. Järjestelmällistä alueluotausta suoritettiin merialueilla Suomenlahden itäosassa, Pohjois-Itämerellä, Ahvenanmaan saaristossa ja Ahvenanmerellä. Sisävesillä jatkettiin 1998 aloitettuja Päijänteen luotausjärven keskiosassa.

Suoritetuista väylämittauksista mainittakoon seuraavat laajemmat kohteet:

- Haminan 11,5 m väylä
- Haapasaaren 7,3 m ja 5,5 m väylät
- Pietarin 10 m väylä
- Klamilan kalasataman 5,5 m väylä
- Orrengrundin pohjoispuolen 9,0 m ja 7,3 m väylät
- Pernajan 7,3 m ja 4,5 m väylät
- Sköldvikin 7,3 m väylä
- Pirttisaaren 4,5 m tulliväylä ja 3,7 m väylä
- Sipoon selän 6,1 m väylä ja veneilyn runkoväylä 2,4 m
- Etelä-Suomen 10 m talviväylä Porkkalasta länteen
- Turun-Maarianhaminan 10 m väylä
- Maarianhaminan 8,2 m ja 7,3 m väylät
- Utö-Lövsjärven 10 m väylä
- Aspön-Gyltön 3 m, 5 m ja 2,4 m väylät
- Utö-Naantalin 13 m väylän ankkuroimispaikat

- Putsaari-Kajakulman 9 m väylä
- Vaasan 9 m väylä
- Pietarsaaren 9 m väylä
- Kokkolan 13 m väylä
- Raahen 8 m väylä
- Raahen-Merikallojen 10 m väylä
- Oulu-Kemin 10 m väylä
- Oulu I- Kemi I 10 m väylä
- Kemin Ajoksen 10 m väylä
- Veitsiluodon 8 m väylä
- Saimaan syväväylästä välillä Tappuvirta-Pyhäselkä
- Heinäveden reitin alkupää
- Oravin 2,4 m väylät

Väylämittauksiin liittyviä laajempia geodeettisia runko- ja turvalaitemittauksia suoritettiin laajalti Saaristomeren alueella erityiskohteena koko Suomenlahden merenkulkupiirin Selkämeren puoleinen rannikko. Samalla mitattiin runkopisteet ja turvalaitteet edellä mainitulla syväväylän tarkistusosuudella. Päijänteellä mitattiin laaja runkoverkko koko Päijänteen eteläpuoliskolle aina Lahteen ja Heinolaan saakka

Merenmittausretkikuntien käytössä oleva alusluokan kalusto on esitetty seuraavassa asetelmassa:

Retkikunta	Laji	Aluksen nimi	Rakennusvuosi	Uppoama	Huomautuksia
I	Tukialus	Prisma	1978	1080	Koneeton
II	"	Linssi	1979/89	652	
II	"	Sesta	1979	119	
III	"	Kalla	1963	920	
IV	mitt.alus	Airisto	1972	350	
VI	Tukialus	Saaristo	1965/79	737	
VII	mitt.alus	Suunta	1975	540	

Retkikuntien käytössä oleva vene- ja mittauskalusto on esitetty oheisessa taulukossa:

Retkikunta	Mittaus- veneitä	Apu- ja yhteys- veneitä	Mittaus- kaiku- luotaimia	Kaiku- horoja	Tanko- horoja	Moni- keila- luot.	Elektronisia paikanmäär. Laitteistoja
I	7	5	7	-	5	-	10
II	10	6	10	-	5	-	10
III	8	4	8	-	3	1	13
IV	-	2	1	1	-	-	2
VI	4	4	4	-	2	-	6
VII	-	2	2	-	-	1	2
KMm	2	3	2	-	-	-	8
Yhteensä	31	26	34	1	15	2	51
1998	31	26	34	1	15	1	51
1997	33	27	36	1	15	-	50

9.1.3. Merenmittaussuoritteet

Tärkeimmät merenmittaussuoritteet v. 1999 on retkikunnittain esitetty seuraavassa asetelmassa:

Retki- kunta	Luotaus		Monikei- laluotaus km ²	Haraus Km ²	Rakennustyöt (merkit)			Runkomittaus	
	Linja km	km ²			Kolmio merkk.	Purj. merkk.	Sijoitin merkk.	Kiinto- pisteet	Muut pisteet
I	10690	125	-	12,6	-	-	90	2	44
II	10586	235	-	14,2	-	-	5	-	2
III	7357	155	-	3,2	-	-	-	-	-
IV	-	-	-	74,0	-	-	-	-	-
VI	5463	102	-	1,0	-	-	-	-	-
VII	-	-	450	-	-	-	-	-	-
KMm	-	-	-	-	-	-	-	148	793
Yhteensä	34096	617	450	105,0	-	-	95	150	839
1998	43062	762	282	64,7	-	26	131	207	751
1997	51202	636	448	60,7	6	-	362	313	696

9.1.4. Merenmittausten käsittely

Vuoden aikana mitattujen merenmittaustietojen käsittely ja tallennus rekistereihin toteutettiin asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Aikaisempien mittauskausien aineistojen luokittelua jatkettiin (NAVI- projektin laatuperiaatteet huomioiden) aineistotilauksiin liittyvien töiden ja uusien mittausten käsittelyn yhteydessä.

Merenmittausrekistereistä toimitettiin aineistoja ja karttoja laitoksen omille yksiköille sekä ulkopuolisille asiakkaille seuraavasti:

- merikarttatuotantoon noin 250 karttatulostetta ja siirtotiedostoa yhteensä noin 2000 neliökilometrin alueelta
- väyläsuunnitteluun noin 160 karttatulostetta tai siirtotiedostoa yhteensä noin 1 000 neliökilometrin alueelta
- muille MKL:n yksiköille noin 30 karttatulostetta tai siirtotiedostoa
- ulkopuolisille asiakkaille noin 20 karttatulostetta tai siirtotiedostoa

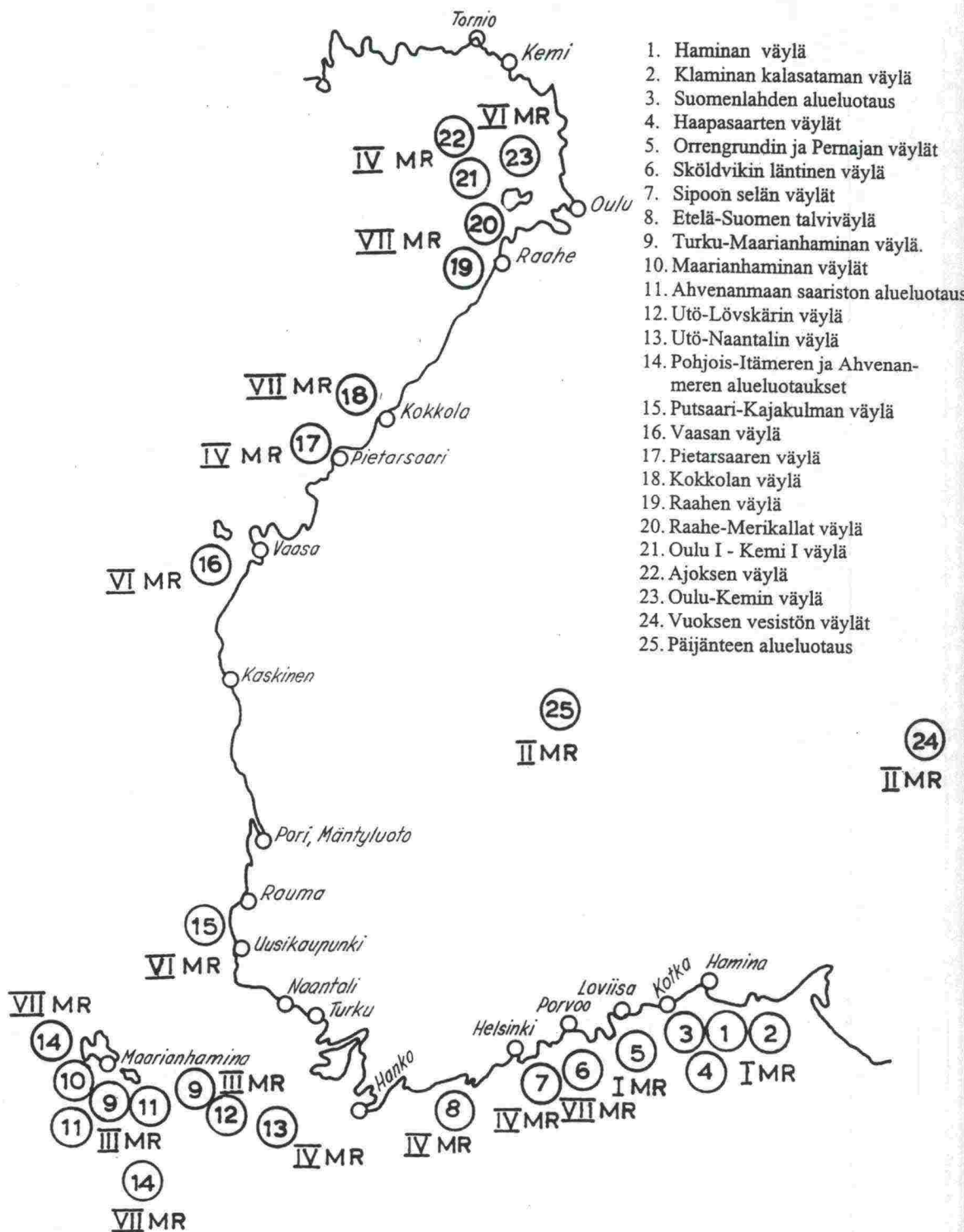
9.1.5. Kehitystoiminta

Merenmittausalus Suunnan monikeilainlaitteisto osoittautui luotettavaksi ja toimivaksi laitekokonaisuudeksi. Kokemukset järjestelmästä olivat positiivisia, joten 15 metrin mittausveneeseen M340 asennettiin vastaava laitteisto. Henkilöstöä koulutettiin järjestelmän käyttöön.

Ahvenanmaan saariston kirkkaissa vesissä suoritettiin lasermittauskokeilu. Koealue oli laajuudeltaan 160 neliökilometriä. Noin puolet siitä saatiin aluemitattua 15 metrin syvyyteen ulottuvalla laserjärjestelmällä. Kriittiseksi tekijäksi osoittautui veden läpinäkyvyys.

Merenmittausaineistojen käsittely- ja tulostusohjelmia kehitettiin edelleen. Syvyyspistereisteri (SYRE)-hanke toteutettiin suunnitelmien sekä prototyypistä saatujen kokemusten perusteella ja otettiin käyttöön merenmittaustoimistossa. Varmistettujen alueiden rekisterin (VARE) tiedonkeruusa otettiin käyttöön Suomenlahden, Saaristomeren ja Järvi-Suomen merenkulkupiireissä. Käynnistettiin suunnittelu keskus-VARE:n jatkokehittämiseksi.

MERENMITTAUSKOHTEET 1999

9.2. Julkaisutoiminta

9.2.1. Merikartat

Merenkululaitoksen merikarttatoimiston julkaisuohjelmassa oli vuonna 1999 yhteensä 113 merikarttaa ja 17 merikarttasarjaa. Lisäksi julkaistiin meripelastus-, valvonta- ja YV-karttoja yleis- ja rannikkokarttojen päällepainatuksina.

Merikarttojen ja merikarttasarjojen painamisesta ja jälkikäsitteystä vastasi WSOY, joka huolehti myös yleisön käyttöön tarkoitettujen tuotteiden myynnistä ja markkinoinnista. Vuoden aikana myytiin tai luovutettiin virkakäyttöön yhteensä noin 22 000 merikarttasarjaa sekä noin 32 400 merikarttaa.

Merikarttojen vähittäismyyntihintoja korotettiin keskimäärin 10 %. Karttatuotannon tulot olivat yhteensä noin 2,5 milj. markkaa.

Merenkululaitoksen julkaisemat merikartat jakaantuivat kertomusvuoden lopulla seuraavasti:

Karttalaji	Määrä	Mittakaava	Hinta
Yleiskartat	14 kpl	1:200 000- 1:500 000	88,- /kpl
Rannikkokartat	25 kpl	1:50 000	104,- /kpl
Rannikkokartat	21 kpl	1:50 000- 1:100 000	88,- /kpl
INT-kartta	1 kpl	1:50 000	104,- /kpl
Sisävesikartat	22 kpl	1:40 000	68,- /kpl
Decca-kartat	11 kpl	1:200 000- 1:500 000	88,- /kpl
Satamakartat	8 kpl	1:5 000- 1:25 000	88,- /kpl
Viitta- ja purjehdus- Kartat	6 kpl	1:50 000	68,- /kpl
Veneilykartat	3 kpl 1 kpl	1:50 000 1:30 000	165,- /kpl
Karttasarjat - merialueet	8 kpl	1:50 000	242,- /kpl
- sisävedet	2 kpl 7 kpl	1:50 000; 1:10 000 1:50 000; 1:20 000	242,- /kpl 152,- /kpl
Seinäkartta Tukholma-Pietari	1 kpl	1:200 000	319,- /kpl
Yhteensä	130 kpl		

9.2.2. Merikarttojen ajantasaistus

Kertomusvuonna 1999 otettiin uusi, ajantasalle korjattu painos yhteensä 58 merikartasta ja 6 merikarttasarjasta sekä Tukholma-Pietari seinäkartasta (4-osainen).

Kartat jakautuivat seuraavasti:

Yleiskartat:	7 kpl
Rannikkokartat:	32 kpl
Satamakartat:	6 kpl
Sisävesikartat:	13 kpl
Merikarttasarjat:	6 kpl (Sarjat K, A, B, E, P, M)

Ajantasalle korjattujen merikarttojen ja merikarttasarjojen paino-originaalit (filmit) korjattiin joko käsityönä tai tietokoneavusteisesti merikarttatoimistossa. Numeeristen aineistojen filmien tulostus tehtiin toimiston omalla filmitulostimella. Karttojen painolevyt sekä merikarttasarjojen asemointi tehtiin omana työnä.

Ajantasaistusjaoksessa työskenteli vuoden lopussa 13 henkilöä.

9.2.3. Uusien karttojen valmistus

Uusien, numeeristen merikarttojen tuotannon painopistealueena oli Ahvenanmaan alue ja Selkämeri. Painettuna karttana julkaistiin merikartat 30, 33, 43, 44, 60 ja 169. Merikarttasarjoista tuotettiin numeerisesta kartta-aineistosta sarjat A, B, ja M.

Väylä- ja turvalaiterekisterin (VATU) ja merikarttojen tietosisällön vertailua jatkettiin yhteistyössä Saaristomeren ja Pohjanlahden merenkulkupiirien kanssa. Kartta- ja Vatu -tiedot saatiin yhtenäisiksi yllä mainittujen uusittujen karttojen osalta.

Fingis-aineistoa tarkastettiin ENC-tuotantoa varten.

Yhteistyötä kansainvälisten merikarttojen (INT) tuottamiseksi jatkettiin Ruotsin merikarttalaitoksen kanssa. Ruotsalaiseen INT-karttaan 1205 toimitettiin aineistoa, ja kartta oikoluettiin.

Osallistuttiin viiteen kotimaiseen ja yhteen ulkomaiseen venenäyttelyyn.

Uusien karttojen valmistuksessa työskenteli vuoden lopulla 11 henkilöä.

9.2.4. Muu julkaisutoiminta

Toimitettiin 36 numeroa "Tiedonantoja merenkulkijoille"-lehteä sekä 4 numeroa "Tiedonantoja veneilijöille"-lehteä. "Tiedonantoja merenkulkijoille"-lehden numerot julkaistiin myös sähköisenä versiona Internetissä.

Julkaistiin seuraavat opaskirjat ja julkaisut:

Saimaan järvalueen ja Saimaan kanavan loistot 1999 ja käyntisatamat liite A, B, E, K, M ja P- sarjoihin sekä uutuustuotteiden esite.

Tuotettiin merikarttasarjojen A, B, E, K, M ja P sekä CD-merikarttasarjojen A, B, D, L, M, PT ja Z infosivut ja kannet.

Tuotettiin merikarttatoimiston Internet- ja Intranet-sivut.

Tulot julkaisujen myynnistä olivat 0,2 miljoonaa markkaa. Käyntisatamaliitteet myytiin merikarttasarjojen yhteydessä.

Julkaisutoiminnassa työskenteli vuoden lopulla 4 henkilöä.

9.2.5. Aineistojen numeeristaminen

Merenmittauskarttojen skannausprojekti saatettiin päätökseen. Rasterimuotoiset mittauskartat tulivat näin hyödynnettäviksi tietokoneavusteisesti merikarttatuotannossa, merenmittausten käsittelyssä ja myös väyläsuunnittelussa.

Merikarttojen skannausta ja prosessointia jatkettiin painoerittäin. Rasterikarttoja hyödynnettiin mm. CD-merikartoissa, karttojen uusimisprojekteissa sekä tausta-aineistona lähes kaikissa talon navigointitietojen rekistereissä.

Toteutettiin yhdessä Karttakeskuksen kanssa uudet ohjelmaversiot CD merikarttatuotteeseen ja tuotettiin uudet CD-merikartat A, B, Z, L, M, PT (Pietari-Tukholma) sekä Navigointiliiton toivomuksesta opetustarkoituksiin CD-versio kartan Carta Marina pohjalta.

Syvyysaineistot uusittiin merikartoille 20 ja 57. Lisäksi Keiteleen uuden karttasarjan (I) syvyysaineistot saatiin valmiiksi spesiaaleja lukuunottamatta. Muita syvyystietojen valmisteluprojekteja olivat mm. Pärnäisten spesiaali, B-sarjan spesiaalit sekä C-sarjan uuden lehtijaon aiheuttamat laajennukset.

Numeeristen aineistojen valmistuksessa työskenteli vuoden lopulla 6 henkilöä.

9.3. Merenkulkuvaroitukset

Lähetetyt varoitukset

Avomerivaroitukset	25 kpl
Väylävaroitukset	108 kpl
Paikalliset varoitukset	40 kpl
Lähetetty varoituksia	173 kpl

Vastaanotetut varoitukset

Navarea Coordinator	544 kpl (Pohjanmeri)
Baltico Coordinator	295 kpl (Itämeri)
Vastaanotettu yhteensä	839 kpl

9.4. Yhteistoiminta puolustusvoimien kanssa

Sotilasmerenmittaustoiminta suunnattiin I ja III merenmittausretkikuntiin. Merivoimista komennettiin opistoupseerit määräaikaisiksi mittausteknikoiksi kyseisiin retkikuntiin näiden toimikausien ajaksi.

Sotilasmerikarttoja painettiin suunnitelmien mukaisesti. Sotilasmerenmittausaineiston käsittelijöille pidettiin syksyllä kertausharjoitus. Merikadetit tutustuivat käytännön merenmittaustoimintaan kesällä III merenmittausretkikunnassa.

9.5. Kehittämistoiminta

Yhteistyössä Ruotsin merikarttalaitoksen kanssa toteutetun navigointitietojen hallintajärjestelmän (HIS) I-vaihe saatettiin valmiiksi kesäkuussa. Järjestelmä otettiin tuotantokäyttöön syksyn aikana.

Ensimmäinen virallinen suomalainen ENC-kartta Helsingin edustalta julkaistiin Euroopan merikarttalaitosten yhteisen jakelukeskuksen (PRIMAR) kautta vuoden lopulla. Seuraavat ENC-kartat Porvoon ja Kotkan alueilta saatiin oikolukuvaiheeseen.

Kartantuotantolinjan uusimisen kehitysprojektin (KARHIS) ensimmäinen vaihe (esitutkimus ja määrittelyt) valmistui syyskuussa. Toisen vaiheen (järjestelmätoimittajan valinta) tarjoukset vastaanotettiin joulukuussa.

Muutostietojen kirjausjärjestelmän (ATA) tekninen kehitystyö saatiin päätökseen ja käyttöönottovaihe alkoi.

Järjestelmien jatkokehityksen (JAKE) yleissuunnitelman toteutumisen seuraamiseksi pidettiin vuoden aikana kolme tarkistuskokousta.

Kehitystoiminnassa oli töissä 3 henkilöä vuoden lopussa.

10. YHTEISET TOIMINNOT

10.1. Hallinto

10.1.1. Hallinto- ja palvelussuhdekysymykset

Merenkulkulaitoksen johtokunta kokoontui kertomusvuoden aikana kahdeksan kertaa. Johtokunnassa käsiteltyjä tärkeitä asioita olivat seuraavan vuoden talousarvio, vuoden 2000 edellyttämät tietojärjestelmien muutokset, merenkuluntarkastuksen ja luotsaustoiminnan benchmarking, VTS-hankkeiden investointiperiaatteet ja laaja-alainen Merenkulkulaitoksen kehittämisshanke.

Kertomusvuoden lopulla valmistauduttiin virka- ja työehtosopimusneuvotteluihin. 15.1.2000 päättyvien sopimusten jatkamiseen valmistauduttiin liittokohtaisin sopimuksin, koska selväksi oli käynyt, että tulopoliittista kokonaisratkaisua ei ollut odotettavissa. Työtaistelua ei kertomusvuoden aikana ollut.

Valtakunnallinen METO-yhteistyöryhmä ja sen alatyöryhmät kokoontuivat kertomusvuoden aikana säännöllisesti. Merenkulkulaitoksen, Merivoimien ja Rajavartiolaitoksen yhteistyö painottui alueellisten yhteistyöryhmien toimintaan.

10.1.2. Työterveyshuolto- ja varhaiskuntoutustoiminta

Työterveyshuollon kokonaismenot olivat 3 734 515 markkaa ja 1 946 markkaa henkilötyövuotta (1919) kohden.

- Ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon käytettiin 643 markkaa/htv.
- Työterveyshuollon sairaanhoidon kustannukset olivat 1 097 mk/htv.
- Näistä kustannuksista Kela palauttaa työnantajalle 50 %

Lisäksi 395 419 markkaa oli sellaisia sairaanhoidon kuluja, joihin Kelalta ei saada korvausta. Tällaisia ovat esimerkiksi merimiesten lääkekustannukset ja sairaaloiden poliklinikkamaksut.

Ennaltaehkäisevän työterveyshuollon kulut ovat vähentyneet viimevuotisesta 152 531 markkaa kun taas sairaanhoidon kulut ovat nousseet 346 374 markkaa. Työterveyshuollon painottuminen sairaanhoitoon on huolestuttavaa.

Työterveys- Huolto 1999	Keskus- hallinto 823 htv	Suomen- lahti 241 htv	Saaristo- meri 330 htv	Pohjan- lahti 175 htv	Järvi- Suomi 350 htv	Yhteensä MK/KA
Terveysten- hoito MK/htv	497 195 604	158 636 658	234 397 710	106 677 610	237 666 679	1 234 571 643
Sairaanhoito MK/htv	1 060 196 1 288	218 945 908	279 449 847	185 666 1 061	360 270 1 029	2 104 526 1 097
Muu sairaanhoito MK/htv	283 062 344	18 184 75	49 113 149	9 255 53	35 804 102	395 418 206
Yhteensä MK/htv	1 840 453 2 236	395 765 1 642	562 959 1 706	301 598 1 723	633 740 1 811	3 734 515 1 946

Kertomusvuonna toteutui kolme ASLAK-kurssia (ammatillisesti syvennetty lääketieteellinen kuntoutuskurssi): kansipäälystö, kartanpiirtäjät ja väylien rakentajat kuntoutuivat.

ASLAK- kursseille on yhteensä osallistunut 206 merenkululaitoksen työntekijää: 60 luotsia, 7 kutterinhoitajaa ja 59 väylänhoito-/vesirakennustehtävissä olevaa, 10 sulkumestaria/kanavanhoitajaa, 8 emäntä-siivoojaa, 10 kansipäälystön, 10 konepäälystön, 10 kartanpiirtäjää sekä 32 alusten miehistön edustajaa.

Kuntoremontti-kurssit (5 kpl) rahoitettiin yhdessä SAL:n kanssa. Kursseille osallistui 57 laitoksen työntekijää. Terveystreffejä oli 1 kappale.

Kuntoremonttikursseilla on kaikkiaan käynyt 99 kuntoutujaa.

Valtiokonttorin tuki varhaiskuntoutusta 19 314 markalla.

10.1.3. Tiedonhallinta

Tietohallinnon painopisteenä oli laitteistojen ja ohjelmistojen vuosi 2000 valmiuden kohottaminen. Tässä onnistuttiinkin erinomaisesti, sillä vuosi vaihtui ongelmitta. Tietoturvaa lisättiin myös siten, että taloon saapuvat sähköpostit tarkastetaan automaattisesti mahdollisten viruksien varalta ennen kuin ne lasketaan laitoksen sisäiseen verkkoon.

Luotiin valmiudet internet-palvelujen tarjoamiselle laitoksen ulkopuolisille. Tätä palvelua tulee käyttämään ensimmäisenä Port @Net.

10.1.4. Alusrekisteri

Alusrekisteriä pidettiin toimintavuoden aikana merenkululaitoksessa manner-Suomen osalta. Rekisteröityjä aluksia oli Merenkululaitoksen alusrekisterissä yhteensä 905. Ahvenanmaan alusrekisterissä oli vastaavasti toimintavuoden lopussa 116 alusta. Lisäksi Merenkululaitoksen alusrekisterissä oli muutama uudisrakennus alusrakennusrekisterissä.

Alusrekisterin toiminta Merenkululaitoksessa

Uusia kansallisuuskirjoja annettiin toimintavuoden aikana 128. Väliaikaisia kansallisuustodistuksia annettiin 11.

Uusia aluksia rekisteröitiin 36 ja alusrakennuksia 5. Rekisteristä poistettiin 19 alusta ja 14 alusrakennusta.

Rekisteriotteita annettiin 58. Tunnuskirjainpäätöksiä annettiin 17. Muita todistuksia annettiin 51.

Aluksiin vahvistettiin kiinnityksiä 58. Kiinnityksiä kuoletettiin 29. Rasiustodistuksia annettiin kaikkiaan 163.

Alusrekisterin tulot vuonna 1999 olivat 214 807 markkaa.

10.1.5. Merimiesten kurinvalvontalautakunta

Merimiesten kurinvalvontalautakuntaa koskevat säännökset sisältyvät 1.6.1987 voimaan tulleeseen merimieskatselmuslakiin (1005/86).

Liikenneministeriön asettama Merenkululaitoksen yhteydessä toimiva kurinvalvontalautakunta ei kokoontunut kertaakaan vuonna 1999. Päätöksiä ei tehty myöskään vuosien 1995-98 aikana.

10.1.6. Sisäinen valvonta

Keskushallinnon sisäisen tarkastuksen henkilöstön työpanos käytettiin vuonna 1999 kokonaan Merenkululaitoksen kehittämishankkeeseen. Resurssit eivät riittäneet sisäisen tarkastuksen suorittamiseen.

Pohjanlahden piirin sisäisen tarkastuksen työ kohdistui piirin teknisen toimialan hankinta- ja matkalaskuihin, työaikaäänösten soveltamisen ja noudattamisen valvontaan sekä työaikaa koskevien tulosteiden tarkastamiseen. Tarkastustyön tulokset käytettiin hyväksi kehittämällä lomakkeita ja menettelytapoja.

10.2. Talous

Vuosi 1999 oli Merenkululaitoksen yhdeksäs tulosjohdettu ja seitsemäs nettobudjetoitu, mutta toinen kokonaan nettobudjetoitu vuosi, sillä vuoden 1998 alusta väylämaksu budjetoitiin toimintamenomomentille.

Väylämaksun nettobudjetointi on ollut ongelmallista, koska väylämaksukertymä voi Merenkululaitoksesta riippumattomista syistä vaihdella huomattavasti. Vuonna 1998 väylämaksuista kertyi 36,6 milj. mk vähemmän kuin budjetissa oli arvioitu. Vuonna 1999 väylämaksukertymä pieneni edelleen niin, että se jäi yhteensä 51,8 milj. mk alle toimintamenomomentin kehityksessä arvioitun määrän.

Koska Merenkululaitoksen on edellytetty sopeuttavan toimintansa pienentyneeseen rahoitukseen, rahdattiin monitoimimurtaja Fennica Brasiliaan. Näin saadaan ylimääräisten tulojen avulla aikaa sopeuttaa toiminta rahoitustilanteeseen hallitusti. Tilinpäätöksessä ilmeni kuitenkin uusi ongelma, koska vuoden 1999 toimintamenomäärärahan ylittävää osaa ei voitu siirtää seuraavalle vuodelle, ja Merenkululaitokselle syntyi näin 66,2 miljoonan markan uusi rahoitusvajaus. Tämä on tarkoitus esittää myönnettäväksi takaisin laitoksen rahoitukseen kevään 2000 lisäbudjetissa.

Palvelutaso

Palvelujen laatutavoitteet saavutettiin. Jäätalvi 1998 - 99 oli normaali. Jäänmurtajilla oli toimintapäiviä 781 eli 18,5 vähemmän kuin edellisenä talvikautena, jolloin niitä oli 659. Avustusten piirissä olevien satamien liikenne lisääntyi 6 prosenttia; saapuneita ja lähteneitä aluksia oli edellisenä talvikautena 9 669, nyt 10 270. Talvikautena 1998-99 noin 4,5 prosenttia kaikista avustettavista aluksista joutui odottamaan jäänmurtaja-avustusta. Odottamaan joutuneiden alusten keskimääräinen odotusaika oli runsas kolme tuntia. Luotsauksessa ei odotusaikojäa syntynyt.

Kauppamerenkulun taloudellisuus

Merenkululaitoksen rannikon kauppamerenkulkuun kohdistuvat kustannukset olivat 570,6 milj. mk eli 7,0 mk jokaista rannikolla kuljetettua tonnia kohti. Yksikkökustannus oli 0,7 mk pienempi kuin tavoite (7,7 mk / kuljetettu tonni). Ero aiheutui kustannusten pienenemisestä (0,9 mk/tonni), eroa pienensi tavaramäärien jääminen alle tavoitteen (0,2 mk/tonni). Kustannusten supistumisesta noin kolmasosa syntyi menojen säästöistä ja kaksi kolmasosaa pääomakustannusten lähinnä laskennallisten korkojen vähentymisestä. Tämä johtui siitä, että valtiokonttorin ohjeiden mukainen nimelliskorkoprosentti oli tavoitelukua laskettaessa 6,7 prosenttia ja tilinpäätöslaskelmia tehtäessä 4,9 prosenttia.

Luotsauksen taloudellisuus

Luotsauksen taloudellisuus oli 266 mk/mpk. Taloudellisuuden tunnusluku oli 4 prosenttia parempi kuin edellisen vuoden toteutuma (256 mk/mpk). Taloudellisuutta paransi kustannusten pieneneminen. Edelliseen vuoteen verrattuna kustannukset supistuivat 5,3 milj. mk ja tavoitteeseen verrattuna 14,7 milj. mk. Luotsauksia oli kaikkiaan 33 865 (vuotta aiemmin 35 547) ja luotsattuja maileja 726 316 mpk (vuotta aiemmin 761 841 mpk). Luotsaukset vähenivät edellisestä vuodesta 4,7 prosenttia. Näihin muutoksiin vaikutti luotsauslain uudistus, joka tuli voimaan 1.3.1998. Lain vaikutuksesta linjaluotsaus lisääntyy, mikä pienentää luotsauksen kysyntää. Luotsausmäärät ja mailit toteutuivat kuitenkin ennakoitua suurempina, koska linjaluotsaukseen ei siirrytty niin nopeasti kuin oli arvioitu.

Kustannusvastaavuus

Väylämaksun kustannusvastaavuus oli 99,8 prosenttia, mikä oli 7,2 prosenttiyksikköä tavoitetta parempi ja 4,6 prosenttiyksikköä parempi kuin vuonna 1998.

Kustannukset toteutuivat 14,2 prosenttia tavoitetta ja 8,7 prosenttia edellistä vuotta alemmina. Kustannuksia pienensivät ennen kaikkea alentuneet pääomakustannukset, jotka jäivät 40,7 milj. mk, eli 18,5 prosenttia alle edellisen vuoden. Pääomakustannuksia supisti korkomenojen väheneminen 41,6 milj. markalla.

Luotsausmaksun kustannusvastaavuus oli 98,8 prosenttia, eli 21,1 prosenttiyksikköä suunniteltua ja 24,1 prosenttiyksikköä edellisen vuoden toteutunutta parempi. Kustannusvastaavuuden huomattavaan paranemiseen vaikuttivat sekä tulojen kasvu että kustannusten supistuminen. Tulot kasvoivat edellisestä vuodesta yhteensä 45,8 milj. mk, eli 29 prosenttia. Sisäiseen suunnitelmaan verrattuna luotsaustulot ylittivät tavoitteen 28,8 milj. mk. Muutkin luotsaustoimintaan liittyvät tulot olivat 3,3 milj. mk tavoitetta suuremmat. Tuloja kasvattivat luotsaustaksojen korottaminen vuoden alussa 36 prosentilla ja lisäksi kasvanut liikenne sekä ennakoitua hitaampi siirtyminen linjaluotsaukseen.

Varustamopalvelut pitävät sisällään jäänmurtajien kaupallisen toiminnan, merentutkimusalue Arandan ja tutkimusalue Muikun hoidon. Vuoden 1999 kustannusvastaavuus oli 122,8 prosenttia, eli 19,9 prosenttiyksikköä parempi kuin edellisenä vuonna. Kustannusvastaavuutta paransi Fennican rahtaus Brasiliaan.

Rahoitus

Merenkululaitoksen toiminnan rahoituslähteet ja rahan käyttö vuonna 1998 sekä vertailu edelliseen vuoteen ilmenevät oheisesta taulukosta.

Toiminnan rahoituslähteet ja rahan käyttö 1999

Milj. mk	1999	1998	Muutos %
Rahoituslähde			
Tulot			
Väylämaksut	386,6	401,8	-3,8
Luotsaustulot	199,4	153,5	+29,9
Muut tulot	150,4	113,3	+32,7
Yhteensä	736,4	668,5	+10,2
1)			
MKL:n talousarviorahoitus	215,8	423,0	-49,0
Muiden virastojen määrärahojen käyttö	22,9	18,9	+21,1
Yhteensä	975,1	1110,5	-12,2
Rahojen käyttö			
Henkilöstömenot	481,3	475,8	+1,2
Muut kulutusmenot	223,4	224,7	-0,6
Investoinnit ja jäänmurtajien rahoitus	248,2	391,4	-36,6
Työllisyyden hoito	22,2	18,6	+19,8
Yhteensä	975,1	1110,5	-12,2

- 1) Sisältää toimintamomentin nettomenot 5,1 milj. mk, kalustomäärärahan 127,2 milj. mk, väylien kehittämisen määrärahan 83,1 milj. mk ja maa- ja vesialueiden hankintamäärärahat 0,4 milj. markan käytön.

Tulot

Merenkulkulaitoksen toiminnasta rahoitettiin vuonna 1999 tuloilla 75,5 prosenttia. Toiminnan tuotot kasvoivat edellisestä vuodesta 10,2 prosenttia.

Tuloista 52,5 prosenttia saatiin väylämaksuista, 27 prosenttia luotsausmaksuista ja 15,5 prosenttia varustamopalveluista. Väylämaksutulot vähenivät vuodesta 1998 3,8 prosenttia. Luotsaustulot kasvoivat edellisestä vuodesta 45,9 prosenttia, eli 29,9 prosenttia.

Varustamopalveluista tuli tuloja 114,5 milj. mk, vuotta aiemmin 81,8 milj. mk. Kasvua oli siis 32,7 milj. mk eli 40 prosenttia. Tulojen kasvu oli kertaluonteinen, koska se syntyi pääosin Fennican Brasilian rahtauksesta.

Muut tulot sisältävät alusturvallisuustoiminnan tulot, saaristoliikenteen tulot, karttatoiminnan, Saimaan kanavan lupamaksut ja muut sekalaiset tulot. Muut tulot olivat yhteensä 35,6 milj. mk.

Henkilöstömenot

Toimintamenojen palkkausmenot kasvoivat 1,2 prosenttia edellisestä vuodesta. Toimintamenoista maksettiin 1905 henkilötyövuotta kun edellisenä vuonna maksettiin 1934 henkilötyövuotta. Vähennystä toimintamenomomentin henkilöstökuluihin oli 1,6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Tuotto-kululaskelman mukaan henkilöstökuluja oli 496,2 milj. mk eli 15 milj. mk toimintamenomomentin palkkausmenoja enemmän. Ero syntyy siitä, että luvussa ovat mukana myös omana työnä tehtyjen investointien palkkaukset, työllisyyspalkkaukset ja lomapalkkavelan muutos.

Muut kulutusmenot

Muut kulutusmenot vähenivät edellisestä vuodesta 1,3 milj. mk eli 0,6 prosenttia.

Investoinnit

Merenkulkulaitoksen investointeja varten myönnettyjä budjettivaroja käytettiin yhteensä 121,6 milj. mk, mikä on 51,7 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuonna. Pääasiassa suuren vähennyksen selittää se, että vuoden 1998 investointeihin sisältyi 112 milj. mk monitoimimurtaja Botnican maksuosuutta.

Vuoden 1999 investointeihin sisältyy ammusten raivaamista Kokkolan väylältä 51,6 milj. markalla, väylä- ja VTS-hankkeita yhteensä 32,5 milj. mk sekä muita pienehköjä väylä-, turvalaite-, ohjelmisto- ja kalustohankintoja noin 37,5 milj. markalla.

Työllisyyden hoito

Työllisyysmäärärahoja käytettiin yhteensä 22,2 milj. mk. Työllisyysrahoituksen määrä kasvoi edellisestä vuodesta 3,6 milj. mk eli 20 prosenttia. Työllisyysvaroilla katettiin yhteensä 63 henkilötyövuotta (edellisenä vuonna 74 henkilötyövuotta).

Merenkulun edistäminen

Merenkulun edistämiseen tarkoitettuja avustuksia ja korkotukia maksettiin 149,1 milj. mk. Avustuksiin käytettiin edellisenä vuonna 143,8 milj. mk.. Ulkomaanliikenteen alustukea maksettiin 143,7 milj. mk. Tuki kasvoi 7,2 milj. mk. Lästimaksuja maksettiin 3,9 milj. mk, mikä oli 0,8 milj. mk vähemmän kuin vuonna 1998. Saaristoliikenteen avustamiseen käytettiin 1,1 milj. mk ja kauppa- ja teollisuussatamien korkotukeen 0,3 milj. mk.

Merenkululaitoksen tase

Taseen loppusumma oli 3,44 mrd. mk, mikä oli 4,7 prosenttia vähemmän kuin vuoden 1998 lopussa.

10.3. Koulutus

Syventävä atk-koulutus oli kertomusvuoden painopistealueita. Keskushallinnossa toteutettiin laajamittainen kertaus vuonna 1997 käyttöön otetuista Outlook-, Word-, Excel- ja PowerPoint -ohjelmista. Lähes 100 henkilöä mahtui mukaan kertomusvuonna; ulkopuolelle jääneille järjestettiin vastaavat kurssit vuoden 2000 alkupuoliskolla.

Helmi-henkilötietojärjestelmän suunnittelu ja tiivistähtinen käyttökoulutus alkoivat syksyllä. Koulutus jatkui myös alkuvuonna 2000. Vanha henkilötietojärjestelmä Mapper poistui käytöstä vuodenvaihteessa.

Port@Net -meriliikennetietojärjestelmän koulutukseen osallistui piirien liikennetoimialoilta, keskushallinnon merenkulkuosastolta ja alueiden merenkuluntarkastustoimistoista yhteensä n. 100 henkilöä syksyn 1999 ja kevään 2000 aikana.

Henkilöstöhallinnon koulutuspäivät saavuttivat jälleen niin suuren suosion, että kaksipäiväisiä kursseja jouduttiin järjestämään kahdet, jotta kaikki halukkaat pääsivät mukaan. Myös piirit järjestivät koulutusta henkilöstöhallinnon ajankohtaisista teemoista.

Laitoksen koulutusvastaavia koulutettiin keväällä ja syksyllä, yhteensä kolme päivää.

Yksittäisille, ammatillisia taitoja ylläpitäville kursseille osallistuttiin aktiivisesti. Muutama henkilö on sitoutunut opiskelemaan vuoden tai enemmän tähtäimenään ammattitutkinto.

10.4. Tilastointi, rekisteröinti ja tietopalvelut

Merimieskatselmuslaki astui voimaan 1.6.1987. Laki vähensi katselmointien lukumäärää, mutta säati työnantajan velvollisuudeksi merimiesten palvelujaksojen ilmoittamisen suoraan merimiesrekisteriin. Palvelujaksojen ilmoittamisen voi tehdä myös konekielisessä muodossa.

Merimiesten määrä on pysytellyt viime vuosina samalla tasolla, määrän ollessa n. 12 000 merimiestä. Vuonna 1999 merimiesrekisteriin taltiointiin 189 985 (66 033 vuonna 1998) merimiesrekisteri-ilmoitusta ja työsopimusta, joista etävientinä 152 648 kpl. Merimiesrekisteriotteita ja muita asiakirjoja toimitettiin yhteensä 8 834 kappaletta (7 908 vuonna 1998). Päällystön pätevyyskirjoja, miehistön pätevyystodistuksia ja lisäpätevyystodistuksia myönnettiin yhteensä 3 841 kappaletta (3 477 vuonna 1998), joista linjaluotsinkirjoja 229 kappaletta (182 vuonna 1998). Pätevyysriivapauksia myönnettiin yhteensä 136 kappaletta (128 vuonna 1998).

Miehitystodistuksia annettiin yhteensä 192 alukselle (122 vuonna 1998) ja ennakolausunto miehityksestä kolmelle alukselle (yhdeksälle vuonna 1998).

Meriliikennetilastoa varten saatiin toimintavuoden aikana alusten asiamiehiltä 33 867 alusten saapumisilmoitusta ja 33 885 lähtöilmoitusta. Lisäksi satamat lähettivät luettelot satamassa käyneistä aluksista. Alusten asiamiehet toimittivat saapumis- ja lähtöilmoitukset pääosin satamaliikennettä palvelevan Portnet-järjestelmän välityksellä.

10.4.1. Tilastoinnin julkaisut ja tietopalvelut

Kertomusvuonna julkaistiin "Merenkulkulaitoksen tilastoja" sarjassa yhdeksän eri tilastojulkaisua.

Sarjan julkaisut vuonna 1999 olivat:

- 1/1999 Saimaan kanavan liikenne vuonna 1998
- 2/1999 Kanavaliikennetilasto 1998
- 3/1999 Kotimaan vesiliikenne 1998
- 4/1999 Ulkomaille rekisteröidyt suomalaisten omistamat alukset vuonna 1999
- 5/1999 Meriliikenne Suomen ja ulkomaiden välillä 1998
- 6/1999 Suomen satamien alusliikenne vuosina 1983-1998
- 7/1999 Merimiestilasto 1998
- 8/1999 Rekisteröidyt pienalukset (pituus < 15m) vuonna 1998
- 9/1999 Statistics on Shipping between Finland and Foreign Countries 1998
- 10/1999 Kauppalaivasto 1998

Kuukausijulkaisut:

- Merenkulku; kuukausitilastoa meriliikenteestä Suomen ja ulkomaiden välillä. 12 numeroa.
- Alustilasto; kuukausimuutokset Suomen alusrekisterissä. 12 numeroa sekä yhteenveto tammi-joulukuun muutoksista.

Merenkulkulaitoksen tiedotuslehteä, joka sisältää toimintaa sivuavat uudet lait ja asetukset, päätökset, laitehyväksymiset jne., on julkaistu 18 numeroa. Samoin julkaistiin jokavuotinen kauppalaivastomme koskeva alusluettelo, "Suomen Kauppalaivasto ja kalastusalukset 1999".

Tiedotusyksikkö laati Merenkulkulaitoksen ulospäin suuntautuvan vuosikertomuksen, "Merenkulkulaitos 1998", ja tilastotoimisto Merenkulkulaitoksen vuositilaston vuodelta 1998.

Lisäksi yrityksille, tiedotusvälineille, tutkijoille ym. on annettu tietoja alus- ja merimiesrekisteristä sekä meriliikennetilastosta paperitilusteina sekä konekielisessä muodossa.

10.4.2. Muut tietopalvelut

Arkistotoimi

Merenkulkulaitoksessa kirjattiin vuoden 1999 aikana hallintodiaariin uusia asioita seuraavasti:

Keskushallinnon diaariin	1 857
Järvi-Suomen merenkulkupiirin diaariin	391
Pohjanlahden merenkulkupiirin diaariin	252
Suomenlahden merenkulkupiirin diaariin	290
Saaristomeren merenkulkupiirin diaariin	260

Keskushallinnon ja merenkulkupiirien arkistosääntö sekä siihen sisältyvä arkistonmuodostussuunnitelma saatiin valmiiksi ja ne astuivat voimaan 1.1.2000. Uuden diaarijärjestelmän, Dynastian, hankinnasta tehtiin sopimus JR-Systeemit Oy:n kanssa ja ohjelmisto otettiin käyttöön maaliskuussa 1999.

Lisäksi tutkijoille, tutkimuslaitoksille, opiskelijoille yms. on annettu tietoja sekä tehty selvityksiä Merenkulkulaitoksen arkistoaineistoista.

Kirjastot

Merenkululaitoksen keskushallinnon kirjastossa oli vuoden 1999 lopussa 7627 nimekettä. Kirjaston koko tietokannassa oli yhteensä 9734 nimekettä. Lainatapahtumia kirjastossa oli 189 kpl. Uusia kirjoja hankittiin 150 kpl. Keskushallintoon tuli 198 sanoma-, aikakaus- tai ammattilaislehteä

10.5. Tiedotus

Tiedotusyksikkö julkaisi kertomusvuonna 10 numeroa yhdessä piirien kanssa toimitettua henkilöstölehti Meritiimiä. Lisäksi julkaistiin 4 numeroa asiakaslehti Meriväylää. Meritiimiä täydentämään perustettiin sähköinen viikkotiedote Merinetti, jota julkaistiin 22 kertaa. Merinetti leviää faksina myös sellaisiin työpisteisiin, joissa ei ole sähköpostia.

Vuosikertomuksesta julkaistiin keväällä suomenkielisen version lisäksi ensi kertaa aikaisempia vuosia laajempi kieliversio, joka sisälsi lyhennelmät englanniksi ja ruotsiksi.

Tiedotus osallistui keskeisesti Suomen majakat -kirjaprojektin toteuttamiseen. Tammikuussa 1999 alkanut työ päättyi marraskuussa kirjan julkaisemiseen. Lisäksi tiedotus oli mukana valmistamassa Finnish Icebreakers -videota Merenkululaitoksen jäänmurtajista.

Kertomusvuonna Merenkululaitoksen Internet-sivut laajenivat edelleen, ja siellä avattiin muun muassa Päijänteen ja Keiteleen alueen virtuaaliveretki. Lisäksi avattiin ruotsinkieliset Internet-sivut. Myös intranetin laajentamisessa oltiin mukana.

Vuoden aikana laadittiin yhteensä 13 lehdistötiedotetta (joista 5 myös ruotsiksi ja 1 englanniksi). Tiedotus julkaisi myös 10 erilaista postikorttia majakka-aiheista ja jäänmurtajista.

Tiedotus osallistui aktiivisesti veneilyvalistukseen ja oli mukana järjestämässä venemessuja sekä vesiturvallisuuskampanjaa.

10.6. Kansainvälinen toiminta

Merenkululaitoksen edustajat osallistuivat aktiivisesti kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n komiteoiden ja alakomiteoiden toimintaan. IMO:n meriturvallisuuskomitea hyväksyi säteilytetyn ydinpolttoaineen merikuljetuskoodin toukokuun kokouksessaan 1999. Tämän ns. INF-koodin saattaminen pakolliseksi perustuu SOLAS-sopimuksen muutokseen. Muutos tulee voimaan vuoden 2001 alusta.

IMO:n meriympäristön suojelukomitean MEPC:n kokouksessa heinäkuussa hyväksyttiin MARPOL-sopimukseen muutos, jonka mukaan kaksoisrunkomääräykset tullaan ulottamaan raakaöljyn lisäksi myös polttoainetta, raskasta polttoöljyä ja voiteluöljyä lastina kuljettaviin säiliöaluksiin. Komitea hyväksyi myös muutoksen, jonka mukaan kemikaalisäiliöaluksilla tulee olla haitallisten nestemäisten aineiden torjuntasuunnitelma. Nämäkin muutokset tulevat voimaan vuoden 2001 alusta.

Suomi valittiin toistamiseen IMO:n neuvostoon. Neuvoston yhteensä 32 jäsentä valittiin järjestön 21. yleiskokouksessa Lontoossa marraskuussa. Kokouksen puheenjohtajana toimi ensimmäisenä suomalaisena suurlähettiläs Pertti Salolainen. Kaksivuotisen, vuoteen 2001 ulottuvan toimintakauden aikana Suomi osallistuu neuvoston jäsenenä IMO:n toiminnan valvontaan ja koordinoitiin. Neuvosto laatii järjestön työohjelman sekä tulo- ja menoarvion yleiskokouksen hyväksyttäväksi. Neuvosto johtaa myös järjestön toimintaa yleiskokousten istuntojen välillä.

Yhteistyössä ympäristöministeriön sekä Venäjän ja Viron viranomaisten kanssa järjestettiin syyskuussa seminaari Suomenlahden satamien kehittämisestä ja merenkulun turvallisuudesta. Seminaariin osallistui yhteensä noin 200 henkeä Suomesta, Venäjältä, Virosta, Latviasta ja Liettua.

Kansainvälinen majakkaliitto IALA on valmistellut Euroopan DGPS-asemien taajuuksien muuttamista koordinoitusti varmistaakseen asemien häiriöttömän toiminnan.

Kaikkia merellisiä osapuolia varten tehty vanha meriliikenteen tietojärjestelmä Portnet lopetettiin ja otettiin tuotantokäyttöön uusi Port@Net. Jäänmurtaajien liikennetietojärjestelmän IB-netin IB-plot-osa otettiin tuotantokäyttöön. Sen avulla murtaajat voivat saada graafisessa muodossa arvokasta tietoa mm. alusten sijainnista ja jääkentän liikkeistä.

Merenkulkulaitos Euroopan unionissa

Merenkulkulaitos on osallistunut aktiivisesti EU:n komission eri työryhmien toimintaan ja antanut asiantuntija-apua neuvoston liikennetyöryhmän kokouksissa valmisteltaessa merenkulun turvallisuutta koskevia yhteisötason säädöksiä.

Säädöshankkeet ovat liittyneet mm. alusjätteiden vastaanottolaitteita koskevaan direktiiviin sekä huviveneiden päästöjä koskevaan komission ehdotukseen. Vuoden aikana tuli voimaan direktiivi, jolla halutaan varmistaa säännöllisen ro-ro- ja suurnopeuksisen matkustaja-alusliikenteen turvallisuus. Myös kansallista lainsäädäntöä on valmisteltu.

Useat yhteisösäädökset saatettiin asetusteitse voimaan, mm. direktiivit vähintään 24-metrysten kalastusalusten turvallisuudesta sekä kotimaanliikenteen matkustaja-alusten turvallisuussäännöistä ja – määräyksistä.

Merenkulkulaitos osallistui omalta osaltaan EU:n puheenjohtajakauden ohjelmaan mm. järjestämällä ja isännöimällä huviveneiden markkinavalvontaa koskevan kokouksen lokakuussa.

Lisäksi osallistuttiin EU:n tutkimuksen ja kehittämisen neljännen puiteohjelman tutkimushankkeisiin ECHO, POSEIDON, INCARNATION ja COMFORTABLE sekä SPHERE-hankkeeseen jotka kaikki ovat päättäneet. Viimeksi mainittuun on osallistuttu kansallisen rahoitusosuuden maksajana sekä kansainvälisten ja kansallisten ohjausryhmien jäsenenä.

POSEIDON-hankkeessa on suomalaisen osapuolen tehtävänä ollut kehittää alusten automaattista AIS-tunnistusjärjestelmää. Ruotsin ja Suomen AIS-koeverkot yhdistettiin koemielessä määräajaksi ja aloitettiin Suomen AIS-verkon suunnittelu.

SPHERE oli kolmivuotinen tutkimusprojekti, jossa pyrittiin kehittämään pienten ja keskisuurten satamien toimintaprosesseja. Hankkeeseen osallistui yhdeksän yliopistoa, tutkimuslaitosta ja konsulttiyritystä sekä neljä satamaa eri puolilta Eurooppaa. Tutkimuksen loppuraportti valmistui kertomusvuoden aikana.

Merenkulkulaitos oli mukana EU:n komission alaisen satama- ja meriliikennetyöryhmän työssä. Merenkulkulaitos ja liikenneministeriö hoitivat työryhmän kokouksen järjestelyt syyskuussa Suomessa. Työryhmä koordinoi Itämeren alueella käynnissä olevia satamien kehittämisprojekteja sekä muita satamiin ja vesiliikenteeseen liittyviä projekteja. Työryhmä on kehittänyt yhteistyötä EU:ssa toimivien merenkulun järjestöjen sekä Itämeren Satamaliiton BPO:n ja Itämeren suojelukomission HELCOM:n kanssa.

Merenkulkulaitos on osallistunut selvitykseen satamien infrastruktuurin rahoituksesta ja maksujärjestelmistä kokoamalla Suomen satamia koskevia tietoja komission käyttöön. Selvitys perustuu satamia ja meriliikennettä koskevaan vihreään kirjaan. Yhteistyössä Suomen pohjoisten satamien kanssa on oltu mukana suunnittelemassa ja tutkimassa Barentsin euroarktisen liikennealueen eli BEATA:n liikennejärjestelmien kehittämistä. EU on osallistunut tämän kehittämistoiminnan rahoittamiseen. Kertomusvuoden aikana valmistui Merenkulkulaitoksen teettämä selvitys Perämeren satamien kysynnän muutoksista.

Merenkululaitos on valmistellut satamia ja merenkulkua koskevat vuoden 2000 tukihakemukset, jotka koskevat ns. TEN-liikenneverkon EU-rahoitusta. Merenkululaitos on hoitanut myönnettyjen tukien jaon satamille sekä raportoinut tukien käytöstä komissiolle. Kertomusvuoden aikana laadittiin loppuraportti jäänmurtaja Botnican saamasta 30,3 miljoonan markan tuesta ja saatiin maksatuksena tuen loppuerä. Suomen kanavaverkon kehittämistä koskevalle tutkimukselle saatiin vuoden 1998 tukea 3,5 miljoonaa markkaa, josta saatiin maksatuksena tuen 50 prosentin ennakkoerä.

TAULUKKO-OSA I

Merenkululaitoksen alukset ja muut kulkuvälineet

Taulukko 5.3. Väylä-, rakennus- ja öljyntorjunta-alusten menot 1999 (mk)

Aluksen nimi	Palkat	Ravinto	Muut hen- kilöstö- menot	Poltto- ja voitelu- aineet	Korjaus- ja kunnos- sapito	Muut toi- mintame- not	Yhteensä	Edellinen vuosi	Muutos %	Tulot
Seili	3 610 463	118 963	48 462	497 389	659 037	52 226	4 986 540	4 100 728	22	19 340
Sektorit	980 801	-	1 789	6 643	52 731	40 040	1 082 004	1 680 223	-36	
Oili 1	822 278	-	34 079	39 739	67 395	36 259	999 750	1 146 081	-13	
Oili 2	939 015	-	3 575	27 872	33 063	34 634	1 038 158	1 214 271	-15	
Oili 3	1 009 858	216	7 762	37 696	93 916	52 267	1 201 715	1 079 067	11	
Rakentaja	1 424 907	9 321	24 950	21 111	51 605	104 487	1 636 380	2 250 557	-27	5 425
Muut ¹	1 648 031	-	29 377	42 594	71 194	240 561	2 031 757	2 456 066	-17	
Letto	3 274 131	-	64 245	284 664	121 732	529 364	4 274 136	4 406 038	-3	472 691
Linja	2 010 986	-	29 662	113 977	31 747	645 082	2 831 454	2 503 869	13	
Oili 4	718 626	-	9 219	27 773	30 945	31 440	818 003	731 918	12	119 797
Kummeli	1 423 186	1 876	4 065	128 984	34 525	60 966	1 653 602	1 818 658	-9	555 826
Jääkotka	538 268	13 424	13 148	144 127	788 845	3 210 544	4 708 357	1 431 130	229	153 734
Saimaa	205 454	8 219	-	-	97 341	26 815	337 829	385 052	-12	
Yhteensä	18 606 004	152 019	270 333	1 372 569	2 134 075	5 064 685	27 599 685	25 203 658	10	1 326 813
1998	20 087 386	295 469	537 153	982 956	2 718 795	581 896	25 203 656	26 487 484	-5	361 034
1997	20 148 707	326 281	342 123	2 053 294	2 390 304	1 226 775	26 487 484	23 740 729	12	1 349 369

¹ Kupeli, Merimittari, Esko, Rautu, Parkki

Taulukko 6.2. Merenkulkupiirien veneet ja muut kulkuvälineet v. 1999

Merenkulkupiiri	Luotsikutterit ja yht. veneet	Viitta-, työ- ja öljyntorj. veneet	Hydrokopterit	Autot	Moottori- kelkat	Muut kulkuvälineet	Yhteensä
Suomenlahti	21	1	6	14	21	9	72
Saaristomeri	25	15	7	20	15	73	155
Pohjanlahti	22	27	14	30	44	26	163
Järvi-Suomi	4	57	1	60	21	10	153
Yhteensä	72	100	28	124	101	118	543

Taulukko 7.2. Jäänmurtajien toiminta, talvikausi 1998-1999

Aluksen nimi	Toiminta- kausi (pv)	Kuljettu matka mpk		Toimintaan käytetty aika				Toimintakausi	Teho kW
		Kaikkiaan	Siitä käytetty Kaikkiaan	avustuksiin Hinauksiin	Kaikkiaan	Siitä käytetty Kaikkiaan	avustuksiin Hinauksiin		
			tuntia	tuntia	tuntia	tuntia	tuntia		
Urho	83	12 095	7 365	1 940	1 158	758	211	29.01.99 - 21.04.99	16200
Sisu	79	12 287	7 219	2 611	1 072	678	237	11.02.99 - 30.04.99	16200
Fennica	-	-	-	-	-	-	-	-	15000
Nordica	64	6 415	3 340	59	733	383	9	28.01.99 - 01.04.99	15000
Oiso	129	18 023	11 415	1 179	1 671	1 099	122	31.12.98 - 08.05.99	15000
Kontio	183	17 977	11 229	454	1 553	975	46	19.11.98 - 19.05.99	15000
Voima	97	9 781	5 163	1 611	1 034	611	196	12.01.99 - 19.04.99	10220
Botnica	71	8 212	3 836	141	875	402	22	15.01.99 - 26.03.99	10000
Apu	30	3 684	1 891	235	352	189	27	03.02.99 - 05.03.99	8800
Yhteensä	736	88 474	51 458	8 230	8 448	5 095	870		
Hinaaja Zeus	45							12.02.99 - 28.03.99	5420
	781								

Taulukko 7.3. Jäännurttajien käyttömenot vuonna 1999 (mk)

Aluksen nimi	Palkat	Ravinto	Muut hen- kilöstö- menot	Poltto- ja voitelu- aineet	Korjaus- ja kunnos- sapito	Muut toi- mintam- not	Yhteensä	Edellinen vuosi	Muutos %	Tulot
Urho	9 666 063	293 437	241 673	1 815 586	746 135	397 895	13 160 789	11 218 584	17	255 376
Sisu	9 988 437	287 709	310 765	1 896 445	502 338	303 503	13 289 197	17 246 827	-23	39 492
Oiso	8 965 150	166 574	208 318	1 400 770	1 269 390	281 343	12 291 545	13 186 672	-7	1 896
Kontio	9 135 036	201 870	256 768	1 282 943	532 341	320 925	11 729 883	12 193 596	-4	20 775
Voima	9 507 466	264 513	122 257	727 687	808 368	213 183	11 643 474	7 359 494	58	26 300
Apu	7 564 128	211 589	115 309	475 741	914 514	244 666	9 525 947	11 280 094	-16	12 948
Fennica	17 236 182	846 668	3 816 818	779 656	2 352 312	3 235 970	28 267 606	30 916 627	-9	57 226 411
Nordica	14 823 927	906 498	1 880 563	1 692 414	3 141 473	3 295 304	25 740 179	30 380 505	-15	22 259 168
Botnica	14 811 878	687 257	1 935 194	1 107 166	568 841	2 961 317	22 071 653	10 782 306	105	24 505 071
Zeus				60 535		3 199 342	3 259 877	0		
Varustamo	493 280						493 280	0		
Yhteiskus- tannukset	36 848	933	507 843	5 691	11 444	4 141 687	4 704 446	4 973 628	-5	
Yhteensä	102 228 395	3 867 048	9 395 508	11 244 634	10 847 156	18 595 135	156 177 876	149 538 333	4	104 347 437
1998	92 687 495	4 865 148	7 821 457	11 338 246	17 205 967	15 620 020	149 538 333	145 134 939	3	72 706 008
1997	82 498 443	2 557 180	3 911 305	26 285 231	15 309 067	14 573 712	145 134 939	145 117 489	0	49 132 837
1996	86 768 319	3 166 216	3 255 689	24 427 095	12 720 307	14 779 863	145 117 489	106 862 235	36	29 238 704

Taulukko 8.1. Yhteysalusten menot ja tulot v. 1999 (mk)

Aluksen nimi	Palkat	Ravinto	Muut hen- kilöstö- menot	Poltto- ja voitelu- aineet	Korjaus- ja kunnossa- pito	Muut toi- mintame- not	Yhteensä	Edellinen vuosi	Muutos %	Tulot liikenteestä
Ursus	849 434	-	11 125	32 613	365 181	15 654	1 274 007	1 336 840	-5	243 600
Aura	1 995 762	-	11 281	368 267	471 142	65 852	2 912 304	2 287 278	27	649 035
Aurora	1 851 915	-	21 169	227 378	63 561	279 643	2 443 665	2 249 312	9	827 680
Falkö	937 429	-	20 783	88 028	102 464	38 984	1 187 688	2 254 500	-47	
Rosala II	1 999 617	-	6 714	172 026	14 138	224 520	2 417 015	982 105	146	166 584
Jurmo II	2 488 114	-	10 885	146 227	242 152	38 178	2 925 555	2 884 137	1	66 087
Satava	-	-	-	-	-	588	588	0		
Fiskö	1 328 061	-	13 115	117 813	157 183	65 698	1 681 870	1 556 923	8	47 987
Finnö	1 085 709	-	17 418	93 619	165 161	40 909	1 402 816	1 295 601	8	27 610
Viken	1 080 297	-	5 503	80 618	602 413	46 138	1 814 969	1 293 732	40	123 080
Bastö	129 899	-	-	15 926	-	3 367	149 192	1 419 324	-89	
Bergö	1 081 073	-	8 648	115 718	1 314	76 097	1 282 850	1 452 465	-12	82 515
Kaita	1 146 553	-	8 757	221 931	-	115 916	1 493 157	1 368 501	9	168 485
Kivimo	1 125 590	902	10 159	124 569	210 442	28 951	1 500 613	1 440 316	4	97 060
Yhteiskust.	-	789	42 860	14 436	25 002	914 930	998 018	258 231	286	242 005
Yhteensä	17 099 453	1 691	188 417	1 819 168	2 420 153	1 955 426	23 484 307	22 079 265	6	2 741 728
1998	17 713 480	-	56 936	2 420 631	1 757 580	130 638	22 079 265	22 737 751	-3	2 577 910
1997	17 371 328	256	98 226	2 960 416	1 568 543	738 982	22 737 751	22 030 474	3	2 320 653

Taulukko 9.1. Merenmittausratkikuntien käyttökustannukset vuonna 1999 (mk)

Reki- kunta	Palkat	Ravinto	Muut hen- kilöstö- menot	Poltto- ja voitelu- aineet	Korjaus- ja kunnos- sapito	Muut toiminta- menot	Yhteensä	Edellinen vuosi	Muutos %	Tulot
I MR	7 909 070	163 247	124 656	159 402	977 279	665 321	9 998 975	9 568 240	5	5 669
III MR	7 149 077	181 200	169 765	125 075	483 513	543 759	8 652 389	8 853 311	-2	5 947
IV MR	2 237 010	57 258	57 954	70 154	114 524	122 721	2 659 621	2 676 906	-1	650
VI MR	4 509 780	121 706	85 011	93 538	87 042	540 587	5 437 664	5 279 679	3	3 794
VII MR	3 361 991	103 188	48 217	139 365	154 776	168 409	3 975 946	3 891 423	2	5 231
II-Linssi	3 076 582	86 210	35 453	79 287	378 547	185 988	3 842 067	3 601 306	7	15 329
-Sesta	1 339 425	40 214	25 601	28 860	92 480	49 730	1 576 310	1 528 084	3	29 453
Yhteiskus- tannukset	-	-	161 797	-	427 320	191 113	780 230	629 605	24	0
Yhteensä	29 582 935	753 023	708 454	695 681	2 715 481	2 467 628	36 923 202	36 028 554	2	66 073
1998	29 577 029	772 424	772 767	575 852	2 742 667	1 587 815	36 028 554	36 111 566	0	51 488
1997	29 514 090	622 000	458 249	897 913	2 859 402	1 759 913	36 111 566	34 762 195	4	341 507

Taulukko I Poltto- ja voiteluaineiden hankinta merenkulkulaitoksen aluksiin v. 1999

	Raskas poltto- öljy (kg)	Kevyt poltto- öljy (l)	Bensiini (l)	Voitelu- aine (kg)
Jäänmurtajat	7 413 407	11 174 034	-	170 641
Yhteysalukset ¹⁾	-	2 391 090	-	-
Väyläalukset	-	1 640 965	59 240	10 236
Retkikunnat	-	605 000	-	4 500
Muut alukset	-	1 513 794	43 077	13 152
Yhteensä	7 413 407	17 324 883	102 317	198 529

¹⁾ Sis. yksityisiltä vuokratut alukset Aspö, Inimo, Franz Höijer

TAULUKKO-OSA II

Muut taulukot

Taulukko 3.1. Merionnettomuiksissa mukana olleiden alusten vauriot v. 1999

	vaurioiden suuruus					vaurioiden suuruus					vaurioiden suuruus				
	ei vau- riotta	vähä- inen	suu- ri	hyl- ky	yht.	ei vau- riotta	vähä- inen	suu- ri	hyl- ky	yht.	ei vau- riotta	vähä- inen	suu- ri	hyl- ky	yht.
Karilleajo tai pohjakosketus	5	5	6	0	16	2	1	0	0	3	7	6	6	0	19
Yhteentörmäys	0	3	0	0	3	0	1	0	0	1	0	4	0	0	4
Törmäys laiturin, siltaan tms.	1	2	0	0	3	0	0	0	0	0	1	2	0	0	3
Tulipalo, räjähdys	1	1	0	0	2	0	0	0	0	0	1	1	0	0	2
Kaatuminen/uppoaminen	2	2	0	0	4	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4
Lastivaurio	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muu vahinko	2	2	0	0	4	0	0	0	0	0	2	2	0	0	4
Yhteensä	11	15	6	0	32	2	2	0	0	4	13	17	6	0	36

Taulukko 3.2. Annetut meriselitykset ja syytteet merenkulkua koskevien säännösten rikkomisesta v. 1999

Merenkulkupiiri	Annetut meriselitykset	Syytteet merenkulkua koskevien säännösten rikkomisesta
Suomenlahti	8	3
Saaristomeri	8	3
Pohjanlahti	1	2
Järvi-Suomi	2	-
Yhteensä	19	8

Taulukko 3.3. Virkamiesten suorittamat katsastukset v. 1999

Merenkulkupiiri	Peruskatsastus	Määräaikaiskatsastus	Vuosi-katsastus	Välikatsastus	Ylimääräinen katsastus	Kalastus- alus	Lossi	Vuokra- vene	Muut virka- mieskats.	Paineastiat/ Hengelpel.	Yhteensä
Suomenlahti	52	101	211	6	74	-	-	-	112	-	556
Saaristomeri	53	132	210	-	119	31	16	26	-	1	588
Pohjanlahti	18	68	123	-	6	-	-	110	46	-	371
Järvi-Suomi	52	169	79	-	-	-	-	46	32	21	399
Yhteensä	175	470	623	6	199	-	16	-	190	-	1 914

Taulukko 3.4. Virkamiesten suorittamista katsastuksista perityt katsastuspalkkiot v. 1999 (mk)

Merenkulkupiiri	Peruskatsastus	Määräaikaiskatsastus	Vuosi-katsastus	Välikatsastus	Ylimääräinen katsastus	Kalastus- alus	Lossi	Vuokra- vene	Muut virka- mieskats.	Paineastiat	Yhteensä
Suomenlahti	49 239	280 109	194 504	17 003	67 264	-	-	-	238 118	-	846 237
Saaristomeri	65 660	173 708	137 568	-	103 635	19 355	9 800	12 985	-	1 225	523 936
Pohjanlahti	15 925	62 230	68 600	-	3 185	-	-	20 335	36 015	-	206 290
Järvi-Suomi	60 515	36 015	130 830	-	-	-	-	36 770	24 745	22 295	311 170
Yhteensä	191 339	552 062	531 502	17 003	174 084	19 355	9 800	70 090	298 878	23 520	1 887 633

Taulukko 3.5. Palkkiotoimisten katsastajien suorittamat katsastukset v. 1999

Merenkulku- piiri	Ylimäär. katsastus	< 15 metrin alukset	Kompassi	Alusten mittaukset	Kalastus- alus	Vuokra- vene	Lossi	Paineastiat	Yhteensä
Suomenlahti	-	-	-	-	-	19	-	-	19
Saaristomeri	-	22	6	32	3	28	-	24	115
Pohjanlahti	-	-	-	-	-	-	-	-	19
Järvi-Suomi	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Yhteensä		22	6	32	3	47	0	24	153

Taulukko 3.6. Palkkiotoimisten katsastajien suorittamista katsastuksista perityt katsastuspalkkiot v. 1999 (mk)

Merenkulku- piiri	Ylimäär. katsastus	< 15 metrin alukset	Kompassi	Alusten mittaukset	Kalastus- alus	Vuokra- vene	Lossi	Paineastiat	Yhteensä
Suomenlahti	-	-	-	-	-	6 255	-	-	6 255
Saaristomeri	-	8 270	4 905	113 941	2 485	8 260	-	13 649	151 510
Pohjanlahti	-	-	-	-	-	-	-	-	10 334
Järvi-Suomi	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Yhteensä		8 270	4 905	113 941	2 485	14 515	0	13 649	168 099

Taulukko 3.7. Annetut jäätodistukset 1.11.1998 - 31.10.1999

Merenkulkupiiri		Jäätuokka														
I A Super		IA		IB		IC		II		III		Todistuksia (kpl)		Aluksia (kpl)		Palkkio (mk)
Kotim.	Ulkom.	Kotim.	Ulkom.	Kotim.	Ulkom.	Kotim.	Ulkom.	Kotim.	Ulkom.	Kotim.	Ulkom.	Kotim.	Ulkom.	Kotim.	Ulkom.	
Suomenlahti	7	12	3	62	1	18	-	19	-	97	-	2	11	-	210	191 424
Saaristomeri	-	11	-	33	-	19	-	27	1	91	-	3	-	-	185	129 603
Pohjanlahti	-	10	1	29	-	2	-	6	-	29	1	18	-	-	75	61 485
Järvi-Suomi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	7	33	4	124	1	39	0	52	1	217	1	23	11	-	470	382 512

Valtion sulkukanavat 1999

Sulutukset Sulkukanavilla vuonna 1999

Väylä/kanava	Itsepalvelu- sulutukset	Palvelu- sulutukset	Sulutukset yhteensä v. 1999	Sulutukset yhteensä v. 1998
Varkaus-Kuopio-Iisalmi				
Taipale	-	4 097	4 097	3 776
Konnus ¹⁾	2 312	1 684	3 996	3 557
Ahkiolahti ¹⁾	468	282	750	655
Nerkoo ¹⁾	504	226	730	663
Juankoski-Varpaisjärvi				
Lastukoski ¹⁾	299	-	299	242
Savonlinna-Heinävesi-Kaavi				
Pilppa ¹⁾	2 039	110	2 149	1 798
Vihovuonne ¹⁾	2 368	98	2 466	2 088
Kerma ¹⁾	2 125	235	2 360	1 995
Karvio ¹⁾	2 090	148	2 238	1 763
Varistaipale	-	1 072	1 072	848
Taivallahti	-	1 368	1 368	1 343
Joensuu-Nurmes				
Joensuu	-	2 000	2 000	1 903
Kuurna	-	912	912	957
Kaltimo	-	699	699	688
Lahti-Heinola				
Vääksy	-	5 585	5 585	5 037
Kalkkinen	-	3 114	3 114	2 742
Jyväskylä-Suolahti				
Keiteleen kanava:				
Vaajakoski	-	2 617	2 617	2 664
Kuhankoski	-	1 838	1 838	1 656
Kuusa	-	1 652	1 652	1 623
Kapeekoski	-	1 173	1 173	1 145
Paatela	-	1 178	1 178	1 260
Keitele-Iisvesi-Pielavesi				
Neituri ¹⁾	829	231	1 060	1 185
Kiesimä ¹⁾	927	245	1 172	1 218
Kerkonkoski ¹⁾	849	242	1 091	1 160
Kolu ¹⁾	568	57	625	715
Tampere-Virrat				
Murole	-	3 421	3 421	3 172
Herraskoski ¹⁾	..	687	687	672
Tampere-Längelmäki ja Tampere-Hämeenlinna				
Lempäälä ¹⁾	2 116	555	2 671	1 872
Valkeakoski ¹⁾	3 782	92	3 874	2 744
Yhteensä	21 276	35 618	56 894	51 141

¹⁾ Itsepalvelukanava

Taulukko 5.1 Merenkulkulaitoksen ylläpitämien turvalaitteiden lukumäärä 31.12.1999**MERIMAJAKAT**

Merenkulkupiiri	Valtak. verkko	Voima- asema	Paristo	Tuuli- energia	Aurink. energia	Muu verkko	Yhteensä
Suomenlahti	3	-	-	7	2	-	12
Saaristomeri	3	1	-	4	9	-	17
Pohjanlahti	5	1	-	4	9	1	20
Järvi-Suomi	-	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	11	2	0	15	20	1	49

SEKTORI- JA APULOISTOT

Merenkulkupiiri	Valtak. verkko	Voima- asema	Paristo	Tuuli- energia	Aurink. energia	Muu verkko	Yhteensä
Suomenlahti	34	-	1	-	77	-	112
Saaristomeri	56	-	1	1	133	1	192
Pohjanlahti	2	-	1	2	58	-	63
Järvi-Suomi	30	-	26	-	176	-	232
Yhteensä	122	0	29	3	444	1	599

LINJA- JA SUUNTALOISTOT

Merenkulkupiiri	Valtak. verkko	Voima- asema	Paristo	Tuuli- energia	Aurink. energia	Muu verkko	Yhteensä
Suomenlahti	143	-	3	2	234	-	382
Saaristomeri	141	-	4	-	338	3	486
Pohjanlahti	123	1	18	-	171	1	314
Järvi-Suomi	197	-	112	-	564	-	873
Yhteensä	604	1	137	2	1307	4	2055

REUNAMERKIT

Merenkulkupiiri	Valtak. verkko	Paristo	Tuuli- energia	Aurink. energia	Valaistut yht.	Valaise- maton	Yhteensä
Suomenlahti	2	5	-	36	43	1	44
Saaristomeri	1	2	-	40	43	66	109
Pohjanlahti	2	7	1	25	35	6	41
Järvi-Suomi	-	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	5	14	1	101	121	73	194

TUTKAMERKIT

Merenkulkupiiri	Valtak. verkko	Paristo	Tuuli- energia	Aurink. energia	Valaistut yht.	Valaise- maton	Yhteensä
Suomenlahti	2	3	-	18	23	48	71
Saaristomeri	-	3	-	23	26	104	130
Pohjanlahti	-	3	-	4	7	18	25
Järvi-Suomi	-	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	2	9	0	45	56	170	226

POIJUT JA VIITAT

Merenkulkupiiri	Poijuviitat/jääpöijut		Viittapöijut/suurviitat		Muovi- viitat	Yhteensä
	valolla	muut	valolla	muut		
Suomenlahti	225	39	4	11	2117	2396
Saaristomeri	235	118	48	21	2711	3133
Pohjanlahti	189	20	12	34	2058	2313
Järvi-Suomi	-	-	498	-	8871	9369
Yhteensä	649	177	562	66	15757	17211

MUUT VALAISEMATTOMAT TURVALAITTEET

Merenkulkupiiri	Linja- merkit	Tunnus- majakat	Kum- melit	Muut merkit	Yhteensä
Suomenlahti	314	8	149	-	471
Saaristomeri	616	12	457	-	1085
Pohjanlahti	673	13	268	24	978
Järvi-Suomi	1503	-	1381	-	2884
Yhteensä	3106	33	2255	24	5418

Taulukko 5.2 Kuntien ja yksityisten ylläpitämien turvalaitteiden lukumäärä 31.12.1999

SEKTORI- JA APULOISTOT

Merenkulkupiiri	Kaasu	Valtak. verkko	Paristo	Tuuli- energia	Aurinko- energia	Muu verkko	Yhteensä
Suomenlahti	3	8	2	-	5	-	18
Saaristomeri	4	13	-	3	11	-	31
Pohjanlahti	5	6	3	-	1	-	15
Järvi-Suomi	-	6	2	-	7	-	15
Yhteensä	12	33	7	3	24	0	79

LINJA- JA SUUNTALOISTOT

Merenkulkupiiri	Kaasu	Valtak. verkko	Paristo	Tuuli- energia	Aurinko- energia	Muu verkko	Yhteensä
Suomenlahti	-	66	18	-	11	-	95
Saaristomeri	1	70	3	-	10	-	84
Pohjanlahti	2	93	2	-	9	-	106
Järvi-Suomi	-	11	-	-	-	-	11
Yhteensä	3	240	23	0	30	0	296

POIJUT JA VIITAT

Merenkulkupiiri	Poijuviitat/jääpöijut		Viittapöijut/suurviitat		Muovi- viitat	Yhteensä
	valolla	muut	valolla	muut		
Suomenlahti	48	76	5	5	548	682
Saaristomeri	66	10	22	22	410	530
Pohjanlahti	17	5	-	-	1285	1307
Järvi-Suomi	-	-	-	-	771	771
Yhteensä	131	91	27	27	3014	3290

MUUT VALAISEMATTOMAT TURVALAITTEET

Merenkulkupiiri	Linja- merkit	Tunnus- majakat	Kum- melit	Tutka- merkit	Muut merkit	Yhteensä
Suomenlahti	41	-	8	2	2	53
Saaristomeri	38	1	5	5	6	55
Pohjanlahti	191	3	31	1	1	227
Järvi-Suomi	-	-	15	-	-	15
Yhteensä	270	4	59	8	9	350

MKL:n ylläpitämät turvalaitteet 25752 kpl

Yksityisten ylläpitämät turvalaitteet 4015 "

Turvalaitteet yhteensä 29767 kpl

Taulukko 6.1. Luotsaustoiminta vuonna 1999

Luotsiasema	Luotseja	Kutterin- hoitajia	Luotsauksia Yhteensä	Luotsia kohden	Luotsattu matka, M Yhteensä	Luotsia kohden
RANNIKKO						
<u>Suomenlahden merenkulkupiiri</u>						
Kotka	36	12	6 510	181	169 765	5 025
Helsinki	34	23	7 297	215	80 346	3 058
Hanko	11	6	2 317	211	36 924	3 112
Yhteensä	81	41	16 124	199	287 035	3 818
<u>Saaristomeren merenkulkupiiri</u>						
Turku	29	16	2 342	81	131 508	4 535
Rauma	11	8	2 268	206	20 842	1 895
Uusikaupunki	8	9	786	98	19 413	2 427
Pori	10	7	1 694	170	12 160	1 216
Maarianhamina	5	5	162	33	3 926	785
Yhteensä	63	45	7 252	588	187 849	10 858
<u>Pohjanlahden merenkulkupiiri</u>						
Vaasa	10,6	10	1 174	110,8	16 644	1 570
Tankar	11,2	10,9	1 696	151,4	19 062	1 702
Raahe	6	5,1	796	132,7	5 612	935
Perämeri	17	12	2 041	120,1	49 617	2 919
Yhteensä	44,8	38	5 707	127,4	90 935	2 030

Luotsiasema	Luotseja	Kutterin- hoitajia	Luotsauksia		Luotsattu matka, M	
			Yhteensä	Luotsia kohden	Yhteensä	Luotsia kohden

SISÄVEDET

Järvi-Suomen merenkulkupiiri

Saimaan kanava

Mälkiä	16	-	..	..	..	..
Saimaan syväväylät			..	..	..	..
Lauritsala	9	-	..	..	..	..
Puumala	9	4	..	..	..	..
Savonlinna	8	4	..	..	..	..
Varkaus	4	-	..	..	..	..
Vuokala	6	4	..	..	..	..

Yhteensä	52	12	4 659		160 617	

Yhteensä v.1999	240,8	136	33 742		726 436	
Yhteensä v.1998	261	139	35 549		761 839	

Taulukko 10.1. TALOUSARVIOITILJEN KÄYTTÖ VUONNA 1999

TALOUSARVIOITILI 05/25/00	MÄÄRÄRAHA TAI VUODELTA 1999	TULOARVIO ED.VUOSILTA	KÄYTETTY TAI KERTYNYT	SIIRRETTY VUO- DELLE 2000
	MK	MK	MK	MK
BRUTTOBUDJETOIDUT TULOT				
12.31.30. Merenkululaitoksen tulot	10 400 000		29 173 309	
12.39.04. Menorästen ja siirtomäärärahojen peruutukset	1 515 110		1 515 110	
12.39.05. Valtion maamaaisiuden ja tuloa tuot.oik.myynti	16 940		16 940	
12.39.09. Valtiolle maks.päivä- ja äititysrahat sekä stm	15 308		15 308	
11.19.02. Lästimaksumt	4 000 000		3 912 000	
BRUTTOBUDJETOIDUT TULOT YHTEENSÄ				
	15 947 357		34 632 666	
LUKU 31.30 MERENKULKULAITOS				
31.30.21. Toimintamenot (osa EU) (S2V)				
bruttomenot	765 220 000		1) 741 547 904	
-bruttotulot	-708 920 000		-736 403 786	
=nettomot	56 300 000	128 621 199	5 144 118	56 300 000
31.30.70. Alusten hankinta (S3V)	141 000 000	2 205 823	127 160 843	16 044 980
31.30.77. Väyläverkon kehittäminen (S3V)	26 000 000	72 852 736	83 087 038	15 765 698
31.30.87. Maa- ja vesialueiden hankinta (A)	400 000	400 000	0	0
31.30.87. Maa- ja vesialueiden hankinta (S3V)		800 000	359 297	400 000
LUKU 31.30 YHTEENSÄ				
	223 700 000	148 179 758	215 751 296	88 510 678
LUKU 31.32 MERENKULUN JA MUUN VESILIIKENTEEN EDISTÄMINEN				
31.32.31. Kauppa- ja teollisuussatamien rakentamisen korkotuki (A)	250 000	250 000	292 266	
31.32.41. Ulkomaanliik. kauppa-alusluetteloon merk. alusten kilp.edellytysten turvaaminen(A)	154 000 000	154 000 000	143 731 455	
31.32.44. Saaristoliikenteen avustaminen (S2V)	1 420 000	1 420 000	1 082 880	337 120
31.32.50. Lästimaksumista suoritettavat avustukset (A)	4 000 000	4 000 000	3 974 115	
LUKU 31.32 YHTEENSÄ				
	159 670 000	0	149 080 716	337 120
Työllisyysmäärärahat				
34.06.02. Palkkaperusteinen työll.tuki valt.hallinnolle (A)	7 130 469		6 361 692	
34.06.77. Sijoitusmenot työll.turvaamiseksi (S3V)	18 010 000	10 629 664	15 864 368	12 684 617
Ulkopuolisten momentit				
26.98.61. EU:n osallistuminen rak- ja aluekeh.ohjelmiin sekä yhteisöaloitteisiin (EU) (S3V)	0	400 000	400 000	0
28.80.24. VEL-perusteinen ja varh.kunt.toiminta (S2V)	50 320	23 949	50 473	23 796
31.99.77. Vuosareen sataman liik.väyl.suunnittelu (S3V)		700 793	272 881	0
YHTEENSÄ				
	25 190 789	11 754 406	22 949 414	12 708 413
NETTOMENOT YHTEENSÄ				
	408 560 789	159 934 164	387 781 427	101 556 211

1) Perustettu EU-määräraha 955 816,05 mk 2) käytännössä jäänyt määräraha 66 221 264,90 mk. Muut peruutetut määrärahat 3) 40 702,78 mk 4) 90 679mk 5) 427 912,03 mk.

Peruutetut siirtomäärärahat yht. 1 515 099,86 eivät sisälly mon. käyttölukeihin.

Arvonlisäverotulot 3 115 847,61 mk ja arvonsiivisäveromenot 57 414 120,26 mk eivät sisälly käyttölukeihin.

Taulukko II. Pätevyyskirjat vuonna 1999 ja (1998)

Osasto Pätevyys	Myönnetty	Uusittu	Yhteensä 1999	Yhteensä (1998)
Kansiosasto				
Kalastusaluksen kuljettajankirja A/B	7	0	7	23
Kansimiehen pätevyyskirja	3	0	3	3
Kansimiehen pätevyystodistus	16	0	16	20
Kotimaanliikenteen laivurinkirja	187	3	190	176
Kotimaanliikenteen vahtiperämiehenkirja	11	0	11	0
Kuljettajankirja	266	0	266	244
Kuljettajankirja I	0	0	0	6
Kuljettajankirja II	0	0	0	0
Laivurinkirja	26	31	57	59
Linjaluotsinkirja	229	0	229	182
Matruusi	67	0	67	26
Matruusin pätevyystodistus	3	5	8	33
Merikapteeni	25	1	26	2
Merikapteeninkirja	36	331	367	219
Perämiehenkirja	113	74	187	143
Pumppumiehen pätevyystodistus	2	0	2	3
Puolimatruusun pätevyystodistus	24	3	27	69
Pursimiehen pätevyystodistus	0	1	1	17
Pursimies	55	0	55	36
Vahtimies	300	0	300	42
Vahtimies, kansi	7	0	7	0
Vahtiperämiehen pätevyystodistus	1	5	6	2
Vahtiperämies	40	0	40	1
Yliperämiehenkirja	58	40	98	104
Yliperämies	8	0	8	1
Yhteensä	1484	494	1978	1411
Koneosasto				
Höyry-ylikonemestarinkirja	0	24	24	11
Höyryyalikonemestarinkirja	12	70	82	61
Höyrykoneenhoitajankirja	3	0	3	5
Höyrykonemestarinkirja	2	17	19	11
Kalastusaluksen koneenhoitajankirja A	9	0	9	12
Kalastusaluksen koneenhoitajankirja B	1	0	1	1

Konemestari	3	0	3	1
Konemiehen pätevyystodistus	6	0	6	20
Konemies	16	0	16	6
Konevahtimiehen pätevyystodistus	19	2	21	69
Korjausmiehen pätevyystodistus	2	1	3	16
Korjausmies	23	0	23	13
Laivasähkömiehen pätevyystodistus	1	1	2	16
Laivasähkömies	31	0	31	4
Moottorialikonemestarinkirja	47	107	154	140
Moottorikoneenhoitajankirja	121	0	121	82
Moottorikonemestarinkirja	17	13	30	28
Moottoriylikonemestarinkirja	34	328	362	211
Sähkömestari	22	0	22	1
Sähkömestarinkirja	5	4	9	22
Vahtikonemestari	1	0	1	2
Vahtikonemestarin pätevyystodistus	0	4	4	2
Vahtimies, kone	3	0	3	0
Ylikonemestari	2	0	2	1
Yhteensä	380	571	951	735
Taloussosasto				
Kokkistuertin pätevyyskirja	19	0	19	14
Kokkistuertin pätevyystodistus	3	0	3	12
Laivahuoltajan pätevyystodistus	0	2	2	9
Laivakokin pätevyyskirja	54	0	54	67
Laivakokin pätevyystodistus	3	1	4	16
Laivatarjoilijan pätevyystodistus	3	0	3	6
Talousapulaisen pätevyyskirja	6	0	6	47
Talousesimiehen pätevyyskirja	24	0	24	2
Talousesimiehen pätevyystodistus	0	0	0	9
Yhteensä	112	3	115	182

Päällystön pätevyyskirjoja, miehistön pätevyystodistuksia ja lisäpätevyystodistuksia myönnettiin yhteensä 3 841 kpl. Pätevyysserivapauksia myönnettiin yhteensä 136 kpl.

